

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Inserate in reklamacije sprejema u p r a v a »Domoljub«. — Telefon 29-92.

„Če bo uničen kmet“

Gospod urednik! Z obema rokama mora vsak kmet podpisati resne besede o propadanju slovenskega kmeta, ki so bile že parkrat napisane v »Domoljub«. Samo naslov: »Če bo uničen kmet« se mi ne zdi pravi. Kmet je že uničen; strti leži na tleh in se zvija v smrtnih krčih. Sam si ne more pomagati. Kje so zdravniki, ki bi mu rešili življenje? Pred nekaj leti so hodili okrog nas gospodje, ki so nam mnogo lepega in dobrega obljubljali. Takrat so nam rekli, da smo steber države, ki sme zahtevati in mora dobiti tisto oporo, ki mu je nujno potrebna, da se ne zruši. Leta so minula, a obljubljene pomoči ni bilo od nikoder. Nasprotno, kmet se je pogrezal vedno globlje v revščino. Dajatve so vedno višje, dohodki se pa bližajo ničli. Kje pa so zdaj tisti gospodje, ki so nam pred leti toliko obljubljali? Gotovo mislijo, da ni nikjer krize, če je oni ne čutijo. Naj bi prišli na kmete in nas naučili, kako je mogoče iz skrinje, v katero nihče nihče ne da, vedno jemati in dajati. Naj bi gospodje poskusili eno leto preživeti na kmetih ob nezabeljenih kmetih in v oblačih krompirju. Naj bi poskusili garati od treh zjutraj do desetih zvečer, pozimi pa »lenobo pastir ob gorečih treskah, ko nimamo, da bi si petroleja kupili. Pa položnice bi na pošto nosili in premišlje-

vali, kje naj dobijo denar; ali naj ga iz tal izkopljejo ali ukradejo ali naj dajo za beraško ceno živinče iz hleva. Naj pridejo pogledat naše otroke, ki so tako revno oblečeni, da še v cerkev več ne morejo. Naj pogledajo gospodarska poslopja in orodje, kako propada, ker ni pare za popravila. Kmalu bi se prepričali, da je kmet pred strašno bodočnostjo, ki se ji pravi: boben! — A kaj bo potem? Kaj bo mesto brez kmetov? Kaj bo počela država z obubožanim kmetom, ki ne bo zmogel davkov? Kako bo živel mestni trgovec in obrtnik, če kmet ne bo kupoval? Kje bo potem denar za luksuzne avtomobile, za svilene toalete, za šminke in puder, za izlete, plese in pijančevanja, ki si jih meščanska gospoda dandanes še prav v obilni meri lahko privoščijo? — Dobro vem, da danes nihče ne more delati tudežev, nekaj bi se pa vendar dalo napraviti! Nas kmete boli predvsem ta strašna brezbriznost poklicanih činiteljev, ki mirno gledajo, kako se ruši naša vas in z njo vred temelji naše sreče. — P. J.

Taka-le pisma mora pisati danes žuljava kmečka roka. Pisma polna grenkobe in obupa. Ni prazna fraza trditve, da kmet propada. Posebno Dolenjska, ta uboga pastorka v slovenski hiši, je gospodarsko popolnoma na tleh.

Naša sramota

V lanskim Mohorjevih »Večernicah« je izšla Malešičeva povest »Izobčenci«. V njej nam popisuje pisatelj med drugim pretresljivo usodo občinskih revežev. Dve sestri sta desetletja vzorno živeli in pridno delali v mestu ter si tudi precej prihranili za stara leta. Pa je prišla vojna, z njo razvrednotenje donarja, nato bolezen in od dela onemogli sestri sta se znašli naenkrat kot občinski revni na ramah domovinske občine. Ta je skrbela zanj tako, da je prva umrla že kinalu od lakote v nekem hlevu na gnoju, druga pa ne dolgo za svojo sestro in ne dosti boljše.

Pa to ni samo pretresljiva povest, kajti življenje nam dan na dan poraja na stotine takih in še hujših resničnih zgodb. Bajtarski sin ali hči odide, ker doma ni za vse dela in dela, v mesto ali po svetu za zaslužkom. Gara leta in desetletja, dokler ne obnemore. Marsikdo si res pomaga kako naprej, da mu na stara leta ni treba ravno beračiti, toda vsi niso tako srečni. Nekateri res poženejo vsak zaslužen donar sproti po grlu, marsikdo se pa kljub vsem trudom in prizadevanjem ne more in ne more opomoči. Slabi zaslužki, bolezni, brezposelnost, itd. so že v prejšnjih

letih onemogočili, da bi si prihranili kak značnejši znesek. Pisec teh vrstic n. pr. dobro pozna ženo, ki je vse življenje pridno delala in vzorno živela. Bila je poročena z rokodelcem, imela enajst otrok, vse pošteno preživela in jih tudi preskrbela, toda med vojno ji je padel mož in še nekaj sinov, drugi otroci so ji pa že prva leta po vojni pomrli vsi. Tako je ostala — stara skoro šestdeset let — končno od mnogoštevilne rodbine še sama na svetu in brez imetja. Odšla je služiti, se na svojo moč prizadevala, da bi se sama pošteno in z delom preživela, toda izčrpana ni mogla več zadovoljevati gospodinji in danes berači. In ta primer ni osamljen.

Zlasti se množe taki slučajni zadnja leta, ko divja povsod tolika gospodarska kriza ter z njo združena brezposelnost in majhni zaslužki. Nedavno smo v našem listu govorili o današnjih zaslužkih našega delavstva. Kdo na svetu more zahtevati, da naj si pri njih delavec še kaj prihrani. In posli po mestih? Na stotine naših služkinj zasluži komaj po 100—150 Din na mesec. Če potroši samo polovico za obleko in druge potrebščine, si ne more prihraniti vse leto niti 700 Din. A ko-

liko tisočev je takih, ki ostajajo po cele mesece v letu brez najmanjše svoje krivde brez zaslužka in jim že nekaj tednov brezposelnosti poje tiste dinarje, ki so jih poprej pritrkali od ust. Tovarna zapre obrat in stotine ostanejo na cesti, obrtnik še sam nima kaj dela, zakaj mu bo potem pomočnik, kmet še za davke nima, kako naj potem plačuje pozimi še hlapca in dekla itd.

Pa kaj bi naštevati in dokazovali: kdor le nekoliko pravično pomisli, bo priznal, da si že v prejšnjih časih premnogi pri najboljši volji niso, kljub pridnemu delu in poštenemu življenju, mogli toliko prihraniti, da bi se na stara leta preživljali sami, danes je pa teh še neprimerno več. Po naših postavah pa morajo za reveže skrbeti občine. Pokojni dr. Krek se je dolgo let jako prizadeval, da bi se uvedlo socialno zavarovanje, po katerem bi dobil vsak onemogel in potreben človek na stara leta od države pokojnino, toda žal ni uspel. Tako je ostala še vedno občinam dolžnost skrbeti za onemogle reveže. Nekdo pač mora, kajti živ. ne morejo v zemljo, krasti ne smejo, a če je kdo vse življenje pošteno delal, mu nihče na svetu nima pravice vtiljevati na stara leta v otrple roke — beraške palice.

Tako kakor izvršujejo naše občine že od nekdaj to svojo dolžnost, je nedvomno prava sramota za današnjo dobo in za narod, ki hoče veljati za krščanskega. Kdo ne pozna naravnost nečloveške prakse, da so marsikje celo dojenčke prenašali »po numerah«, a stari reveži so morali skoro povsod »na numare«, kjer jim je bil skoro vsak grizljaj zagrenjen, umirali so po hlevih in po šupah. Naše ljudstvo v splošnem ni ravno trdega srca in malo-kje odide revež čisto praznih rok iz hiše, toda občine so bile napram svojim revežem po večini jako trdosrčne in neusmiljene.

To se je dalo razlagati deloma iz dosedanjih neprimernih postav, ki so urejale domovinstvo. Mlad fant je odšel od doma, pustil vse svoje moči v tujem mestu ter pomagal kopiciti tamošnje bogastvo, ko je onemogel, so ga poslali nazaj v rojstno občino, ki naj ga vzdržuje. Da to ni prav, pove človeku že zdrava pamet. Pogosto so se pripetili slučajji, izvirajoči iz postav o domovinstvu, da je prišel na občinska ramena revež, ki svoje domovinske občine dotlejši sploh nikoli videl ni, da večkrat ni znal niti jezika prebivalstva domovinske občine. To se je pripetilo zlasti pogosto z vdovami naših ljudi, ki so se v tujini oženili. Da so se občine upirale skrbeti za take »svoje« reveže, jim niti ni mogoče prehudu zameriti.

Današnji čas poraja revščino, kakršne zadnji rodovi ne pomnijo, zato postaja to vprašanje tako pereče kot še nikoli in z njegovo rešitvijo ni mogoče več odlašati.

Človek, ki je vse življenje pridno in pošteno delal, ima po svojih božjih postavah pravico zahtevati, da se ga na stara leta obvaruje beraške palice in smrti v hlevu. Kdor tega načela ne prizna, ni ne človek in ne kristjan. Prav tako imajo tudi tisti, ki bi res radi delali, a nikakor ne dobe zasluzka ali pa ne morejo delati (n. pr. pobabljeni, nedorasle sirote itd.) pravico zahtevati tudi zase kos kruha, kajti božja narava rodi tudi danes toliko, da neizmerno množine nujnih življenjskih potrebščin celo uničujejo.

Toda kdo naj skrbi zanje? To je temelj vsega tega vprašanja. Po našem mnenju je čisto pravilno, da domovinske občine, toda domovinstvo bi moralo biti urejeno tako, da ga dobi človek brez vsakih ovir tam, kjer je pustil svojo delovno moč in k stroškom za vzdrževanje bi se brezpogojno moralo pritegniti tiste, katerim je onemogli revež v svojih krepkih letih delal. Pravičnosti takega davka bi ne mogel oporekati nihče, a priti bi moral res prav ves in izključno le v prid tem revežem.

Prepričani smo, da bi pri taki ureditvi tega vprašanja ponehal tudi dosedanjí odpor občin proti skrbstvu za reveže.

Drugo temeljno vprašanje je pa: Kako? Oblika, v kateri so dozraj po naravi skrbele naše občine za svoje reveže, je prava sramota in je nekrščanska. »Numare« morajo izginiti, kajti — kakor smo dejali — revež ima po vseh božjih postavah pravico zahtevati, da skrbi družba zanj, zato ne gre, da bi beračil po numarah, kjer bi mu zagvenili vsak grizljaj. Mi za vsako ceno potrebujemo zadostno število sirotišnic, hiralnic, zavetšč za onemogle (ubožnice) itd., kjer bi dobili vsi prizadeti dostojno preskrbo in bi tudi nekaj delali, kolikor se morejo. Seveda pa ne moremo zahtevati, da bodo zidale in vzdrževale naše podeželske občine take stavbe, zato bi bilo treba, da bi se uredile te stvari po okrajih. Kakor so vzdrževali okrajni čestni odbori velik del naših cest, tako nujno potrebujemo tudi postaviti, ki bi osnovala okrajne ugozne odbore za skrbstvo za reveže na račun njih domovinskih občin in s prispevki nekdanjih delodajalcev teh revežev.

S tako ureditvijo tega perečega in nujnega vprašanja bi bila rešena pri nas zadeva, ki nam je že dolgo v breme in v sramoto. Bog daj, da bi v začetku omenjeno Malesčičeva povest v lanskih »Večernicah« vzbudila vsaj nekoliko vesti pri tistih, ki so poklicani o tem odločiti, nihče izmed nas pa ne sme pozabiti na globoke evangelske besede: »Bodite usmiljeni, da bodete usmiljenje našli.« —E.

ZAHVALA

Ko mi je dne 31. julija t. l. pogorela stanovanjska hiša, mi je uprava »DOMOLJUBA« v Ljubljani na mojo prijavo izplačala takoj anekes:

Din 1000.— (en tisoč dinarjev)

Kot doslej, tako hočem še v nadalje ostati zvest naročnik tednika »Domoljubna« katerega vsakomur najtopleje priporočam. Upravi pa najlepša hvala za izkazano pomoč!

Ljubljana, dne 3. avgusta 1934.

Josep Kupic, posestnik
Ljubljana, Peruzzijska c. št. 91

V vsako hišo Domoljuba!

RAZGLED PO SVETU

Nemški državni predsednik je umrl

V četrtek, dne 2. avgusta 1934 je umrl na svojem gradu v Neudecku predsednik nemške republike maršal Pavel Hindenburg v starosti 87 let. Pokojnik je izhajal iz stare plemiške rodbine. Udeležil se je že avstrijsko-nemške vojne l. 1866, nato nemško-francoske l. 1870, postal je l. 1900 general in 10 let nato je stopil v pokoj. V svetovni vojni je prevzel na poziv cesarja Viljema poveljstvo vzhodne armade, se proslavil z zmagami nad Rusi in ob koncu vojne vodil povratek nemških čet. Leta 1925 je bil izvoljen za predsednika nemške republike.

Notranji položaj Nemčije se je vsled smrti Hindenburga precej poostiril, zakaj Hindenburg je bil osebnost, ki je pomirjevalno uplivala na vse strani.

Hitler je izpescloval od vlade poseben zakon, po katerem se združijo posli predsednika republike s posli državnega kanclerja. Tako je dobil Hitler vso oblast v svoje roke. Vendar trdijo, da so dali k tej spremembi svoje odobrenje vodilni krogi nemške armade in da je tako Hitler odvisen v svojih na-

daljših ukrepih od njihove volje. Nemška vlada je sklenila, da se izvrši o tem ljudsko glasovanje dne 19. avgusta. Volivci bodo morali izjaviti svojo zadovoljnost oziroma nezadovoljnost glede združitve predsedniškega mesta s kanclerjevskim samo z »da« ali »ne« in je že danes gotovo, da se bo večina izjavila za Hitlerja.

Pogreb maršala Hindenburga je bil v torek, 10. avgusta iz Neudecka v Allenberg, kjer so položili krsto na spomenik, ki je bil postavljen v proslavo Hindenburgove zmagе pri Tannenbergu. Tu se je poslovil od pokojnika Hitler. V notranjosti spomenika bo zadnje počivališče Hindenburga.

Bivši cesar Viljem je izrazil svoje sožalje Hindenburgovemu sinu, dočim je odklonil, da izrazi sožalje tudi nemški vladi. — V svoji oporoki se izreka maršal za monarhijo, ki da je za nemški narod najbolj pripravna. Vse vlade in vsi poglavarji držav so takoj po prvih vesteh o Hindenburgovi smrti izrazili svoje sožalje.

AVSTRIJA

s Z veliko meho čistijo. Premoženje vseh narodno-socialističnih upornikov bo s posebnim zakonom zaplenjeno. Manj krive nar. socialiste pošljejo na prisilno delo. — Vsi učitelji, ki so količkaj soudeleženi pri zadnji avstrijsko-hitlerjevski vstaji bodo odpuščeni iz službe in ne dobe nobene plače več. V nekaterih okrajih Koroške in Štajerske sploh ne dobi noben učitelj plače, dokler se za vsakega posameznika ne ugotovi, če je bil udeležen pri zadnji hitlerjevski vstaji ali ne. — Voditelja napadalcev na kanclerjevo palačo Otto Planeta in Franc Holzweber sta bila radi veleizdaje in umora dr. Dollfussa že obojena.

Adolf Hitler

je postal po smrti predsednika Hindenburga državni poglavar Nemčije

s Drobil. Za novega avstrijskega kanclerja je imenovan dr. Schuschnigg (Sušnik) — Za generalnega nadzornika dunajske policije je izbran dr. Skubl, ki je bil med vojno načelnik ljubljanske policije. — V Avstriji je 93.000 aktivnih in 88.000 upokojenih drž. nameščencev, nato pa še posebej 56.000 aktivnih in 81.000 upokojenih železničarjev. — Na dunajskem vseučilišču je letos dobilo doktorski naslov 1000 visokošolcev. — Avstrijski škofje ne zaupajo nemškemu Papenu, in žele, da ne pride kot Hitlerjev zapnik na Dunaj.

AMERIKA

s Protí nedostojnim kinematografom: Chicaska škofija je ono nedeljo uradno otvorila boj proti nedostojnim filmom, ki ga vodi širom Amerike »Zveza dostojnosti.« V 416 cerkva v škofiji so ta dan razdajali obveznice med vernike, na katerih so ti s svojimi podpisi obljubili, da bodo bojkotirali umazane kinopredstave in da bodo tudi druge pridobili za to gibanje. Tudi mnogo protestantskih cerkva se je pri tem pokretu pridružilo katolikom.

s Kdaj je človek pijant Po odpravi protialkoholne postave je smatrala vlada ameriške države Virginija za potrebno, da reši težko vprašanje, kdaj naj se smatra človek

BANKA BARUCH

15 Rue Lafayette, Paris

Odpremilja denar v jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne poste najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune! BELGIJA: No 205-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 115-55 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: No 5507 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice.

za pijanega. Ta okolnost igra pri raznih ob-
ravnavah izredno važnost. Da bi se uganka
vendar končno rošila, je vlada predložila
poslanski zbornici zakon, ki vsebuje opis pi-
janca. Kdor je toliko alkohola popil, da vpli-
va na njegovo obnašanje, na njegov govor
in zunanost sploh, se mora smatrati za pi-
janega. Kdor se ga torej naleze, a se zna ob-
vladati, ni v smislu tega opisa pijan. — Naši
vinski bratci imajo za opis pijanosti še bolj
širokogrudno objasnilo. Pripovedujejo nam-
reč, da je človek pijan, kadar se »ga« tako
naleze, da ga pri hoji en mož pokonci drži,
druga dva mu pa — noge predstavljata.

MEHIKA

s Zopet hudo preganjanje Cerkve. Guver-
ner pokrajine Tabasco je ukazal, da morajo
verniki z nagrobnih spomenikov odstraniti
vsa verska znamenja. — V pokrajini Camp-
seche so brezverski skrunilci udrli v cerkev,
porušili vse oltarje in nato izvajali ostudne
plese, odeti v duhovniška oblačila. — Za
državnega predsednika Mehike je bil izvo-
ljen Lazaro Cardenas, star sovražnik vsake-
ga verstva, zlasti pa katoliške cerkve. Vse
kaže, da se bo pod vlado novega predsednika
brezversko nasilje v Mehiki še poostri-
lo. V takih razmerah gleda seveda mehikanska
Cerkve vsak dan z večjo skrbjo v bodočnost.

DROBNE NOVICE

Švica je v Berlinu vložila ugovor, ker so
skoz njeno ozemlje vtihotapljali orožje in
razstreljivo v Avstrijo.

Socialni demokrati, komunisti in hitler-
jerci se v Avstriji vzajemno bore proti se-
danji vladi.

700 milijonov za javna dela je določila
romunska vlada.

Pol milijarde za javna dela bo dala polj-
ska vlada.

535 človeških irtev je zahtevala doslej
letošnja vročina v ameriških Združenih dr-
žavah.

500 domov je odnesla voda in 5000 ljudi
je izginilo pri zadnji poplavi na japonski
vzhodni Koreji.

Rusijo je priznala Bolgarija, kar je veli-
kega političnega pomena.

Prve domače turško opere so vprizorili
te dni z velikim uspehom v Ankari.

Revolucionarno zaroto so odkrili v Bra-
ziliji in zaprli 40 voditeljev, med njimi več
višjih oficirjev.

V treh urah je preletelo nemško letalo z
12 potniki iz Londona v Pariz. 1000 km!

80 milijard in 256 milijonov dinarjev so
vredne zlate zaloge francoske narodne banke.

De Valera je odklonil vabilo angleške
vlade, da bi svobodna Irska poslala zastop-
nike k obletnici kronanja kralja Jurija.

Papir, ki ne gori, so začeli uporabljati
na vseh turških sodiščih.

61.000 goved so ustrelili pastirji v Ame-
riki, da rešijo živino muk, ki jih je trpela
od žeje.

Trgovinsko pogodbo je sklenila Italija z
Bolgarijo; prva si obeta z njo poživitev svoje
trgovine.

Italija je odpoklicala svoje čete z avstrij-
ske meje.

75 letnico rojstva je obhajal 8. avgusta
Knut Hamsun, največji še živoči norveški
pisatelj.

Njegova obilna,
blaga pena
naredi perilo belo
ko sneg

Za pranje
vedno

GAZELA
terpentinovo milo

Požarno policijo dobimo

Zaradi pogostih požigov in požernih ne-
sreč, ki so se zadnja leta dogodila v naši
državi, je notranji minister izdal zakonski
osnutek o požarni policiji, ki ga je poslal na
mišljenje vsem pristojnim ustanovam.

Po tem zakonskem osnutku spada po-
žarna policija v delokrog občine. Vsaka ob-
čina bo vodila poseben seznam zavarovanih
in nezavarovanih poslopij. Posle požarne po-
licije vrši predsednik občine. V večjih ob-
činah pa lahko občinski odbor postavi tudi
požarnega komisarja, ki v tem slučaju po-
stane občinski uslužbenec. V posebnih delih
občine izvršuje posle lahko tudi mestni sta-
rešina. Da pa se bodo protipožarne odredbe
točno izvrševale, bo morala za to skrbeti po-
sebna požarna pregledna komisija, ki bo vsaj
enkrat na leto pregledala vsa poslopja v
občini, posebno pa vse dimnike. Poslopja, ki
povečujejo nevarnost za požar, bo ta komi-
sija pregledala vsak tretji mesec. To komi-
sijo tvorijo predsednik občine ali požarni
komisar ali en član občinskega odbora kot
predsednik, občinski inženjer, če pa tega ni,
pa gradbeni strokovnjak in zastopnik gasil-
cev ali dimnikar. Stroški komisije padejo na
občino.

Za preprečitev požarov bodo morale ob-
čine poskrbeti na ta način, da bodo vsi kraji
imeli dovolj vode na razpolago. Če pa občine

nimajo dovolj vode na razpolago (reke, po-
toki, vodovodi), potem bo morala občina iz-
kopati vodnjake ali pa cisterne. Občinski
odbor pa bo po potrebi lahko ustanovil tudi
posebne požarne zgradbe. Velika podjetja si
morajo tako stražo na zahtevo občine po-
staviti na svoje stroške. O vzrokih nastalih
požarov bo moral obveščati župan nadzorno
oblast. Vsi stroški padejo na občino, če je
požar nastal brez krivde lastnika. Šest mese-
cev po objavi zakona bo banovinski svet
izdal posebno uredbo o uporabi ognja in la-
hko gorljivih predmetov, kakor tudi uporabe
ognja pri avtobusih in avtobusnih postajah.
Zakonski osnutek predvideva tudi, da bodo
morale občine v vseh krajih ustanoviti ga-
silske čete, kjer jih še ni.

K osnutku pričujoče uredbe naj pripom-
nimo: Prav je, da oblast nekaj stori za večjo
požarnost, ni pa prav, da bi vsaka novotarija
padla samo na rame občine. Ogromna ve-
čina občin danes nima denarja za najeno-
stavnnejše poslovanje. Občine so n. pr. kra-
jevnim šolskim odborom dolžne stotisoče Din
na zaostalih proračunskih vsotah. Ali ni v
največjo korist raznih zavarovalnic, da se
požari omeje? Ker je tako, naj zakon določi,
da so dolžne za novo požarno policijo v prvi
vrsti skrbeti in nositi tozadevne stroške —
zavarovalnice.

Iz Dollussove politične zapuščine

Kakor smo že pisali, je bil umorjeni av-
strijski kancler med tistimi ne baš številni-
mi avstrijskimi Nemci, ki so se pojavili za
priznanje pravic avstrijskim Slovincem. Na
shodu v Beljaku je Dollfuss obljubil, da se
bo varovala slovenska narodna svojstvenost.
— Ko so obhajali dunajski burgenland-
ski Hrvati 400letnico prihoda iz stare domo-
vine, je na slavnosti govoril zvezni kancler
tudi o ljubezni do materinega jezika. Izja-
vil je: »Nemški Avstrijec dobro razume, da
ljudje, ki govorijo drugi jezik, svoj jezik in
svojo posebnost ravno tako ljubijo, kot on

svoj jezik. Zato spoštuje narodne potrebe in
posebnost drugih narodov. Avstrija hoče —
je rekel Dollfuss — dajati vzgled kako se
rešujejo sporna vprašanja manjšin.»

V zveznem kanclerju Dollfussu so torej
Slovenci izgubili moža, ki je manjšinam pri-
znaval isto, kar je čislal pri svojem narodu.
Zato bodo Slovenci ohranili katoliškega kan-
clerja dr. Dollfussa v častnem spominu. —
Upamo, da bodo šli po Dollfussovih potih
tudi njegovi nasledniki in uresničili, kar je
pokojni kancler hotel, a ni več mogel ure-
ničiti.

KAJ JE NOVEGA

Neodložljiva javna dela

Pod ravnokar navedenim naslovom priobčuje glasilo slovenskih trgovcev uvodnik, ki našteva in utemeljuje nujnost nekaterih javnih del v Sloveniji. Najprej omenja ljubljansko bolnišnico, ki je tako prenapolnjena, da morata spati po dva bolnika v eni postelji. Na drugem mestu našteva »Trgovski list« kot neodložljivo vprašanje Vseučiliško knjižnico. Zaradi pomanjkanja prostorov plesnijo dragocene knjige v kletih in st. jih ljudje, ki so jim namenjene, ne morejo izposoditi. — Nato še omenja ureditev Ljubljanske letne in leta je krpajo. Vsako poletje izdajo za ureditev velike vsote, a vse kaže, da to potrebno delo ne bo kmalu dokončano.

Neodložljiva dela so še: povečanje in preložitve ljubljanskega kolodvora, ureditev cestnega omrežja, železniška zveza Slovenije z morjem, zdravstvena ureditev vasi, ureditev rek in hudournikov, ki delajo našemu kmetijstvu leto za letom ogromno škodo i. t. d.

Potrebna sredstva za vse to bi se kratkoma morala najeti. Z dobro voljo bi se tudi našla, ker bi šel denar za dela, ki bi se na-

ravnost ali pa vsaj po ovinkih obrestovala. Če bi se porabil samo oni denar, ki se nalaga iz Slovenije v državne denarne zavode, pa bi že bila tu sredstva za velik del teh neodložljivih javnih del. So pa še druga pota, da se pride do cilja. Na vse zadnje pa moramo tudi z vso pravico reči, da n. pr. Ljubljana povečanje bolnišnice, zgraditve univerzitetne knjižnice, ureditev ljubljanske in povečanje kolodvora ne le nujno potrebuje, temveč tudi zasluži. Saj ni bilo v vseh povojnih letih zgrajeno v Ljubljani niti eno državno poslopje, ker ni tu mogoče vsteti niti Poštne hranilnice niti Trgovske akademije. Če bi se samo vsakih 5 let zgradilo eno od neodložljivih poslopij, pa bi bili danes že znatno iz revščine. Ponašljati moramo zato z vso odločnostjo neprestano svojo zahtevo, da se vsa ta neodložljiva dela izvrše in ta dela morajo biti osnova gospodarskega in političnega programa za vse brez izjeme, ki zastopajo naš narod v Beogradu.

CVIČEK

originalni bi radi. Dobite ga v Centralni vinarni v Ljubljani.

OSEBNE VESTI

d Nekaj iz življenja novega goriškega nadškofa. Novi goriški nadškof g. Margotti je bil, kakor povzemamo iz italijanskih listov, med vojno rezervni podporočnik pri 39. peš. polku in je v Bologni, kamor je vsak dan prihajal s kolesom iz svoje župnije v bolonjskem predmestju, služil pri vojaški cenzuri. Cenzuriral je slovenska, hrvaška, srbska, bolgarska, nemška, francoska, angleška, španska, ogrska, ameriška, židovska in grška pisma. Med tem pa je upravljal tudi svojo župnijo. Slikajo ga kot skromnega in ljubeznivega gospoda, ki ljubi tudi šalo.

d Belgrajski papeški nunelj g. Pellegri-netti odide te dni na daljši odhiti v Italijo.

d Bivši španski kralj Alfonso je prišel te dni s svojim tajnikom na obisk v našo državo.

d 40 letni mašniški jubilej je slavil v nedeljo dne 5. avgusta 1934 znameniti slovenski pisatelj, ljubljanski trnovski župnik g. Franc S. Finžgar. Naj g. jubilarja Vsemogočni tudi v bodoče podpira pri delu za Cerkev in narod!

d 50 let še dela v steklarni ravnatelj g. Engelbert Mecišovšek. Sedaj je v Paračinu. Povzpel se je na tako odlično mesto z izredno marljivostjo. Od brusškega učenca do tovarniškega ravnatelja je šla njegova pot. Bog ga živi!

DOMAČE NOVICE

d Za popolno gimnazijo v Murški Soboti se je s podpisom izreklo okrog 15.000 prekmurskih rodbin, to je okrog tri četrtine prekmurskega ljudstva. — Merodajni krogi, dajte narodu, kar je narodovega!

d Nenadoma je začela spet cveteti akacija na posestvu barona Haertla v Halozah. Prvikrat je akacija cvetela meseca majnika

zneski, izvršila se je že vodopravna razprava, potrebno je bilo samo še, da reče svojo besedo država. Sicer ne toliko, kot se je pričakovalo, vendar je prvi državni obrok 500 tisoč dinarjev za ureditev Savinje odobren.

Pri vsaki prirodni mineralni vodi je glavno, koliko ima raznih zdravilnih sestavin: čim več jih ima, več volja! Radenski Zdravilni vrelci jih imajo preko 20, poleg težkih kovin, ki so bile v njem ugotovljene lansko leto in katerih nima nobena druga mineralna voda v Jugoslaviji. Zato pa je Radenski Zdravilni vrelci za zdravje tako koristen in tako izbornega okusa. Primerjajte analizo drugih mineralnih vod z Radensko, pa se boste takoj odločili ter odšli vedno in povsod zahtevali izrecno Radenski Zdravilni vrelci. Zahtevajte obširno brošuro o Radenski pri upravi Zdravilne Stalne Radenci.

d Novi avstrijski kaneler dr. Schusehnik je živel v mladosti tudi v Celju, kjer je bil njegov oče poveljnik celjskega domobranskega bataljona.

d Rajhovec nas hvalijo. Nemško časopisje prinaša zelo obširna poročila o borbah hitlerjevcev v Avstriji in o njihovem umiku v Jugoslavijo. Časopisje soglasno poudarja, da so naše oblasti s hitlerjevci postopale zelo lepo in tudi obljubile v prvi sili potrebno brano. Naše oblasti so tudi s posebnimi vlaki prepeljale upornike v njihova taborišča. Časopisji soglasno poudarjajo, da jim je slo občinstvo zelo na roke. Nemško javno mnenje se zahvaljuje Jugoslovonom za to kulturno dejanje.

d Nadzorstveni urad za organizacijo herbe proti jetiki so ustanovili v ministrstvu za narodno zdravje. Ta urad bo vodil dr. Ivan Matko iz Maribora.

d Planinskega orla so ujeli. Pretekli teden so ujeli na Poreznu, v vasi Podporezn ob italijanski meji dva meseca starega planinskega orla. Pravijo, da so ti orli zelo redki, da jih je v vseh Alpah komaj kakih trideset. Zanimivo je, kako so ga ujeli. Napadel je domačega mačka in ga razmesaril. Bil pa je propeden. Potem so mu mačka, kar ga mu je še ostalo, nastavili pod zanjko, v katero se je orel ujel. Z razpetimi peruti meri okrog 170 cm. Sedaj imajo priklenjenega na vrto g. Demšarja v Zalem logu nad Škofjo Loko, kjer ga vsako lahko vidi.

— Za osveženje krvi pijte skozi nekaj dni vsak dan zjutraj čašo naravne »Franz-Josef«-grenčice! Po mnogih zdravniških predpisanih »Franz-Josef«-voda urejuje delovanje črev, krepi želodec, zboljšuje kri, pomirja živce in povzroči tako splošno dobro počutje in jasno glavo.

d Za čebelarje. Vse čebelarje, ki bodo prevažali čebele v ajdovo pašo, obvešča Čebelarstvo, da je kr. banska uprava odredila, da smejo čebelarji-prevaževalci zaradi zgodnje letošnje letine, izjemoma prepejati čebele v ajdovo pašo že od 1. avgusta dalje, s pripombo, da pa bodo isti čebelarji morali čebele toliko dni pred 20. septembrom odpeljati s pašišča, kolikor dni pred 10. avg. jih bodo pripeljali v pašo.

d Kdo pojde v 85 m globoke jame? »Društvo za raziskavanje jam«, oddelek v Logatcu, ima v nedeljo, 12. avgusta popoldne jamarško prireditev na griču Ženčku pri Logatcu. Griček je le kakih 20 minut od železniške postaje v Logatcu in nudi krasen razgled na Blegoš, vrh sv. Treh kraljev, Zirovske vrhove, Javornik, Notranjski Snežnik, Kamniške planine in Triglav. Senzacija dneva spuščanje v

in je bilo na tem drevesu cvetje prav tako razvito, kakor je sedaj, kar je vsekakor čuden naraven pojav.

d Ljubljanski mesarji so podražili meso za 2 Din pri kilogramu. Od 8. avgusta dalje je cena prvovrstnega mesa 12 Din, drugovrstnega pa 10 Din za kilogram.

d Nezgoda dunajskega poštnega letala. Polniški enokrilni aeroplan proge Dunaj—Gradee—Zagreb—Belgrad je dohitela v petek 3. avgusta nezgoda, in sicer ob času, ko je letel nad Halozami. Motor je nenadoma odpovedal, vsled česar je pilot moral prisilno pristati, kar se mu je po spretnem in strokovnem kretanju tudi posrečilo, tako da je dosegel zemljo na nekem dvorišču v vasi Kozminec. Pri prisilnem pristajanju je zadel ob hišo. V letalu sta bili dve osebi, in sicer pilot in monter, ki sta v sreči ostala nepoškodovana. Iz Ptuja so telefonirali na Dunaj po strokovnjaka, da popravi pokvarjeni motor, aeroplan pa so prepeljali s tovornimi avtomobili v Turnišče pri Ptuj, ker na mestu, kjer je moral prisilno pristati, ni primernege mesta za odlet.

d Rudarske rente iz Nemčije. Jugoslov. konzulat v Düsseldorfu razglasa, da se zaradi novih nemških deviznih predpisov rente rudarjem, ki se nahajajo v Jugoslaviji, trenutno ne morejo doposlati. Ukrenilo se je pa vse potrebno, da se nastala ovira čimprej odpravi.

d Ureditev Savinje se menda vendarle približuje uresničenju. V proračune mestne in okoliške celjske občine kakor tudi banovine, so bili sprejeti v ta namen primeruni

Revmalizem, išias

zdravi termalno kopalnice

DOLENSKE TOPLICE

Zdravniki: Dr. R. Rožič, dopodani št.-zdravniki Slatina-Radenci. — Penzija in kopeli: I. razred Din 65.—, II. razred Din 50.—, III. razred Din 35.—. — Juli—avgust Din 5.— orbitel. — Pošta Toplice pri Novem mestu

Gradšnico, najglobljo slovensko jamo. Gradšnica je prepad, ki skoraj navpično pada 225 metrov globoko. S posebnim, popolnoma varnim dvigalom se bodo mogli spustiti izletniki 85 m globoko, kjer ima prepad prvo stopnjo.

d Tečaj hrvatskega katoliškega dijaštva se bo vršil od 17. do 22. avgusta na otoku Hvaru, in sicer v tamošnjem frančiškanskem samostanu. Na dnevnem redu so zelo zanimiva predavanja socialne in duhovne vsebine.

d Za tiste, ki hočejo potovati po zraku. 31. avgustom se je izpremenil dosednji red v zračnem prometu sledeče: Ljubljana—Sušak—Zagreb—Borovo—Belgrad, vsak dan; odhod iz Ljubljane ob 8.20 zjutraj, prihod v Ljubljano ob 18.05 zvečer. — Cene: Ljubljana—Sušak 180 Din, Ljubljana—Zagreb 300 Din, Ljubljana—Belgrad 690 Din. — Ljubljana—Celovec—Ljubljana; odhod iz Ljubljane ob 12.20 popoldne, prihod v Ljubljano ob 14.20 popoldne. — Cene: Ljubljana—Celovec 220 Din. Zračni promet na tej progi se vrši le dvakrat na teden in to v ponedeljek in soboto. — Ljubljana—Sušak—Zagreb, vsak dan; odhod iz Ljubljane ob 14.35 popoldne, prihod v Ljubljano ob 18.05 zvečer. — Cene: Ljubljana—Sušak 180 Din, Ljubljana—Sušak—Zagreb 300 Din.

d Iz razdalje 200 km, to je z zagrebškega Slemena se je posrečilo fotografirati Triglavsko pogorje prof. Plotnikovu.

d Ona sobota se spustili v morje krasno ladjo, last naše kraljice Marije. Ladjo so ugradili v Splitu.

d Isprememba posteti. Ugledni trgovec z usnjem g. Rabić France v Senčurju je kupil krasno stavbišče — doslej telovadlišče Sokola — za 32.300 Din.

d Ljubljana je še enkrat večja kot je bila pred 40 leti. S številom prebivalstva rastejo smevno tudi druge potrebe, med katerimi je lja po novih cerkvah gotovo ni najmanj pomembna. »Delavska politika« meni, da novih cerkev Ljubljani ni potreba in da jih je že dovolj, čeprav je zidanje nove stavbe poleg vsega drugega tudi delavstvu v korist, da lažje prebrodi težke čase. V bližnji in daljni okolici Pariza so zidali in zidajo mnoge hiše božje še posebno zato, da zaposlijo nezaposlene. Zato ne vemo, zakaj se gospodje okrog marksistične »Delavske politike« razburjajo zaradi plačil, h katerim itak ne bodo nič prispevali.

d Avstrijski begunci. V bojih med uporniki in vladnimi oddelki na Štajerskem in Koroškem je pribežalo na jugoslov. ozemlje pri Gornji Radgoni in Dravogradu mnogo avstrijskih narodnih socialistov (hitlerjevcev). Begunci so po večini brez vsega. Pri nas so hitro uredili taborišča za begunce v Varaždinu, Belovaru in Požegi. Vse dosedanje begunce iz Koroške in Radgone se odpremili v Varaždin. Drugi prevoz avstrijskih beguncev iz Dravske doline so odpremili v Belovar.

d Dolžnosti je rasrešena vsa sedanja občinska uprava v Belgradu. Notranji minister je imenoval novo in utemeljuje izpremembo s povečanjem belgrajski občine.

d Ruski filmi so z odločbo ministrstva notranjih zadev propovedani na vsem ozemlju Jugoslavije.

d Uvoz in izvoz. Po francoskih podatkih je Jugoslavija v letošnjem prvem polletju izvozila v Francijo za 17, iz Francije pa uvozila za 22 milijonov frankov. — Za 3. četrtletje bodo lahko v Francijo uvozile sledeče države sledeče količine koruze: Romunija

Gosti napravijo veselje — pa tudi delo!

Gospodinja hoče pokazati, kaj zmore njena kuharska umetnost. In kadar gosti odidejo? Potem čakajo cele grmade posodja . . .

Malo Vima na vlažno krpo, pa malo podrgniti: in vse se zopet svetli!

VIM

ZA ČIŠČENJE BOLJŠIH IN NAVADNIH PREDMETOV

300.000, Argentina 75.000, Jugoslavija 50.000, prav toliko Madjarska in Turčija 25.000. Torej edino Turčija manj kot mi! — Po češkoslovaških podatkih smo v prvem letošnjem polletju izvozili iz Češkoslovaške blaga za 115 milijonov, uvozili v Češkoslovaško pa za 64 milijonov čeških kron. — Češkoslovaška bo morala letos zaradi slabe letine uvoziti okoli 35.000 vagonov pšenice in 15.000 vagonov rži. Ker se štejemo, da smo s Čehi najbolj prijatelji, pričakujemo, da se bo češkoslovaška vlada pri žitni dobavi ozirala v prvi vrsti na Jugoslavijo.

d Zber slastičarjev in medičarjev Jugoslavije se bo vršil dne 14. avgusta v Mariboru. Kdaj bodo povedali svoje želje in zahteve na javnem zboru slovenski oziroma jugoslovanaki kmetje?

d Belgrajske časopisje se je spomnilo osvoboditelja Maribora, generala Maistra le s par besedami. Večina prestolniških listov pa niti s par vrsticami ne.

d Za petino večji kot lani je letos obisk tujcev v Primorju.

d Radi ponaredbe nekih uradnih listin je bil bilvi narodni poslanec dr. Čeda Kokanovič obsojen na 6 in pol meseca zapora.

d Pešetaica za naselitev v južnih krajih. Kmetijsko ministrstvo je odobrilo potrebne vsote za naselitev južnih krajev, ki se bo izvedla po načrtu v petih letih. Načrt podrobno določa, kako se mora izvesti naselitev, da bo njen uspeh čim večji. V vseh krajih se postavijo hiše enakega tipa, ki so se izkazale kot zelo dobre v Dojranu.

d 36 let v grobu, a vendar še nestrohnuel. Pred dnevi so delavci na starem pokopališču prekopavali grobnico družine Vojska. Med drugimi trupli, ki so bila razen kosti že vsa strohnuela, je bilo pa truplo pok. Antona Vojska, ki je umrl pred dobrimi 36 leti, skoraj popolnoma ohranjeno. Meso se je še držalo kosti in je bilo trdo ko cement, tudi lasje so bili še dobro ohranjeni. Truplo je bilo v treh krstah in je bilo ob smrti najbrž balzamirano, da se je toliko let ohranilo akoraj nepokvarjeno. Vsekakor pa je to zanimiv slučaj.

Neverjeten izum, ki omogoča obnovo perila na šivalnem stroju z enostavnim šivanjem naprej in nazaj in to neprimerno hitreje in povrh še mnogo lepše nego na roko. **PST Patent Stop!** Twist je strokovno preizkušena priprava in se dobiva povsod po zmerni ceni.

— Pri odebeteleosti vzbuja redna zdravlilna uporaba naravnega **Frans Josefovec grenčice** jako delovanje črevesa in dela teko vitko

NESREČE

d Jeleneva hiša je sgorela v Černočah pri Dravogradu. Pri gašenju so našli občani trupli gospodinjce 50 letne Kvasnik Ivane in sosede 42 letne Marije Baš. Znaki na truplih kažejo, da sta bili obe od neznanca umorjeni. Kot osumljenega so zaprli nekega hitlerjevca iz Avstrije.

d Požar je uničil hišo posestnika Jožeta Knipica na Barju. Zgorel je tudi skledonj in vse, kar je bilo v njem.

d Gospodarske poslopje in stanovanjska hiša sta zgorela posestniku Francu Pericu. d Že tretji požar v teku dveh let so izmeli

30. jul. v Stavci vasi pri Žužumberku. Francu Mikliču sta pogorela hiša in pod, Ivanu Stropinu hlev, Antonu Černiču hiša, Antonu Zupančiču pa hiša, pod, kašča in svinjaki.

d **Strela je udarila** v gospodarsko poslopje posestnika pd. Praha na Sladki gori. Poslopje je do tal pogorelo.

d **Med hudim grmenjem je udarila strela** v hlev Južefa Trudna, posestnika iz Podcerkve pri Ložu. Ogenj se je razširil tudi na bližnja gospodarska poslopja. Trudnu je zgorela hiša in gospodarsko poslopje, prav tako Hacetu Janezu, dočim je Strletu Tomažu uničil požar hlev, skedenj in svinjake.

d **Do tal je zgorelo poslopje** posestnika Avgusta Plavčaka v Motanju pri Mariboru. Vžgala je strela.

d **Hudo je divjala strela** v Novem mestu in okolici. — Neurje nad Slovensko krajino pa je zahtevalo celo človeško žrtve. Posestnik Najbar iz Ivancec se je zatekel pred nevihto pod bližnjo zidnico. Udarila je strela, mož je sicer šel nekaj časa dalje, a ga je kmalu zadela kap.

d **Naenkrat se je posvetilo.** Ono sredo je razsajala nad Mariborom huda nevihta. Večkrat je v okolici tresčilo. Sinko posestnice Marije Dobniker iz Ptujске ceste je pri Teznu pavel dve kravi na vrvi. Naenkrat se je posvetilo, da je kar ošlepel in se omotičen zgrudil. Ko se je osvestil, je že ležala ena krava mrtva.

d **Če krava zbesni.** V ptujsko bolnišnico so pripeljali 47 letnega Jurija Pongrašiča iz Župečje vasi. Zbesnela krava je nesrečneža podrla na tla in ga z rogovi zelo poškodovala po vsem telesu.

d **Resna nesreča pri kopanju.** Delavec 20 letni Franc Hudež iz Most se je kopel v Savi pri Tomačevem. Skočil je na glavo v vodo, pri tem pa priletel tako nesrečno, da si je razbil črepinjo. Drugi kopalci so ga potegnili iz vode in avto ga je pripeljal v bolnišnico. Hudeževo stanje je smrtno nevarno.

d **V Dravi je utonil** dijak meščanske šole Viljem Pauman iz Pobrežja pri Mariboru.

d **Avto se je od zadaj zaletel v kolesarja** posestnika Franca Kranjca iz Trnovske vasi pri Ptuju. Nevarne poškodbe.

d **Iz Save so potegnili** pri Vidmu truplo Terezije Pustošek iz Zdol.

d **Zadnje neurje,** ki je divjalo po Dravskem polju in Halozah in napravilo ogromno škodo, je povzročilo tudi požar. Strela je udarila v klet posestnika in gostilničarja Franca Piška na Bregu pri Majšpergu, zaradi česar je nastal požar. Zgorela je razen kleti tudi večika stiskalnica za grozdje in sadje ter mnogo vinske posode. Zgorelo je vse do tal in ni bilo misliti na gašenje zaradi pomanjkanje vode.

d **Do 30 odstotkov vinskega pridelka** je toča uničila ono nedeljo okrog Konjic.

d **Med padcem se je zapel v vajeti.** Ko je predzadnje nedeljo posestnik Geltar Janko iz Črnomlja peljal na svoji kočiji udeležence gasilske veselice v Gradacu nazaj v Črnomelj in ko se je na klancu proti železniškemu mostu med Vranoviči in Črnomljem nazaj nagnil, da bi privil zavoro, je zgubil ravnotežje in je med divjim dirom konj padel na cesto. Ker se je med padcem zapel v vajeti, so ga konji še nekaj časa vlekli za seboj, dokler se ni posrečilo preplašenim potnikom ustaviti konj. Nezavestnega voznika so naložili na voz in hitro odpeljali v Črnomelj k zdravniku. Geltar Janko je strašno razmarnjen po obrazu in tudi po životu.

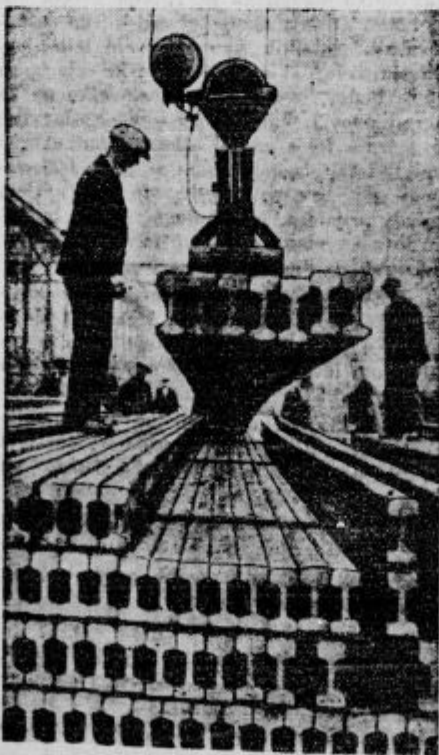

Umrli predsednik, maršal Hindenburg

NOVI GROBOVI

d **V Zagrebu je umrl** znameniti jugoslov. starinoslovec duhovnik don Franjo Bulič. Bodi mu ohranjen časten spomin!

d **Takrat, zvonovi, zvonite lepo, kličite nas v sveto nebo!** — Pri Sv. Juriju ob juž. železnici so položili k večnemu počitku 81-letno Nežo Malgaj, vdovo po železničarju. — V Smartnem pri Litiji so pokopali Simona Berliča st., uradnega slugo v pok. — V Mariboru je umrla Ana Cizelj roj. Musi, nadučiteljeva vdova. — Smrtno se je ponesečil posestnik in gostilničar Jakob Pustavrh v Čermojšah. — V Celju je odšla med nebeske krilatec Lidica, hčerka ing. Knopa. — V Šoštanju je zapustila solzno dolino Ana Arzenšek. — V Tomačevem je umrl pri svojih čebelicah v ulnjaku posestnik Janez Srakar. — V Strahinju pri Naklem je izdihnila Marija Markič roj. Crnilc. — V Radečah so poko-

Elektromagnet dviga železniške tračnice, in sicer po sedem naenkrat! Elektromagnet, ki je pritrjen na žrvaju, uporablja jo v working-tonskih jeklarnah na Angleškem.

pali 85 letnega Simčiča Janeza. — V Ljubljani so umrli: upok. železničar Janez Poznič, žena upok. drž. stražmojstra Helena Kokoč roj. Skarza, čevljarski mojster Ivan Rozman, zobni zdravnik dr. Alojzij Praunseis in vdova dimnikarskega mojstra Ivana Rogel. — Naj počivajo v miru!

RAZNO

— **Nova industrija slaščic.** V Ljubljani, v Gradišču št. 17, je bila ustanovljena tvornica kanditov, ki nosi naslov »SASA«, tovarna kanditov, čokoladnih bonbonov, vafeljnov in dezertov, d. z. o. z., Ljubljana, Gradišče 17. Tvornica je že začela z obratovanjem in to pod izkušenim strokovnim vodstvom ter z vsemi modernimi in higijeničnimi napravami, ki so potrebne moderni tvornici kanditov. Izdeluje vse vrste čokoladnih izdelkov, vsakovrstne čokoladne, dezertne in likerne bonbone, nadalje napolitanke, Adria-rezine, vafeljne in različno pecivo. Pokušnje so se udeležili znani sladkusi, ki ne morejo prehvaliti izbornih produktov te nove tvornice in ji prav zaradi tega zagotavljajo kar najboljših uspehov. Aroma čokoladnih izdelkov ter bonbonov je nenadkriljiva in sta zasenčila sloves tovrstnih inozemskih izdelkov. Podjetje bo že v kratkem predložilo trgovcem ponudbe z vzorci, ki tudi v ceni, torej ne samo v kakovosti, konkurirajo vsem enakim proizvodom.

Olajšava za vprežno živino poleti: da bi obranili svoje konje pred brenelji in muhami, je neki švabski kmet pritrtil spredaj na oje pločevinasto posodo z žarečim ogljem, na katero je nasul kose starih podplato, kosti in cunj. Dim se vleče pri hoji ob konjskih trupih in odganja ves mrčes, ne da bi živali oviral pri dibanju.

NAZNANILA

n **Prostovoljna gasilna četa Drenov grič-Lesno** brde vabi ob svoji desetletnici v nedeljo, 12. avgusta na tombolo z bogatimi dobitki in na veliko vrtno veselico poleg gasilskega doma pri postaji Drenov grič. Ugodna železniška zveza.

— **Pri popnenju arterij v močganih in srcu** dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefova voda tatrebljenje čreves brez budega pritiska.

PO DOMOVINI

Moč šepeta

»Kmetijski list« je nedavno priobčil članek »Od ust do ust« in se je pritoževal, da je javnost okužena od obrekovanj in tihih laži. Srbski javni delavec g. Prodanovič pa je napisal v »Čačanskem glascu« uvodnik, ki govori o moči tihega šepeta. Naj ponatisnemo iz »Slovenije« sledeče vrstice: Šepet je prost vsakega nadzorstva, on se ne da omečiti, zavrniti, postaviti na laž in osporaviti. Šepet gre za lov na duše z majhno mošnjo, a se vrača z velikanskimi tovari. Njemu nihče nič ne odteguje, temveč mu vsakdo prinaša več ali manj v dar. Javna beseda izraža svojo sodbo o delu znanih javnih mož, ali ta sodba se ne ponavlja pogosto. Šepet pa kroži neprestano in se nikdar ne utruji. Prikrade se prav povsod. Ni je družbe, da je ne bi dosegel in z njo gospodaril. Iz zasebne hiše leti na javne kraje: v gostilno, kavarno, na sprehajališča.

Ljudje, ki mislijo, da je moč kritike prenehala, ko so zadavili javno besedo, se bridko varajo. Zgodovina je polna primerov, kakšno silno moč ima šepet. Okoli močnih osebnosti pleče zanke, iz katerih se ne morejo nikoli rešiti. Šepet je pogosto izpodkopal ljudi, ki jim javna beseda ni mogla blizu. V njem je bilo v preteklosti mnogo vzrokov za razne zarote, prevrate, vstaje. Šepet je nezavesten, vendar hud in neizprosno osvetnik vkovane javne besede. Kamor pride, ne pomaga nobeno zdravilo. Nravno zdravim činiteljem se šepeta nikakor ni treba bati. Samo opraska jih ali zbone. Može, ki so npravno načeti, nagniti ali nagrizeni, pa šepet s slastjo in užitek kom ruši in uničuje.

Evharistični shod za ribniško dekanijo (Ribnica)

Kakor je bilo že javljeno, se vrši v Ribnici v nedeljo, dne 12. avg. evharistični shod za vso ribniško dekanijo v proslavo 1900-letnice našega odrešenja in postavitve najsvetejšega Zakramenta. Vsa dekanija se vneto pripravlja na slovesnost. — V soboto popoldne se pripelje v Ribnico prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman, ki bo vodil pobožnost. Zvečer od 8 do 9 bodo slovesno peli vsi zvonovi cele dekanije, po gričih bodo zažgali fantje kresove, ribniški trg bo bajno razsvetljen. Ob 9 zvečer se bodo zgrnile od vseh strani procesije s svečkami v prostrano ribniško cerkev, kjer bo imel g. kanonik in stolni župnik dr. Klinar govor, potem pa bosta dve molitveni uri. — V nedeljo ob 7 imajo otroci sv. mašo s skupnim sv. obhajilom. Potem pa bodo prihajali v Ribnico udeleženci iz vseh župnij. Oni, ki pridejo z vozovi ali peš, se zbirajo okrog 8 v Gorenji vasi pri Ribnici, oni, ki prihajajo ob 8 z vlakom, na kolodvoru, iz Dolenje vasi in bližnjih krajev v Hrovačji, oni iz danske okolice pri sv. Roku, in pridejo vsi v sprevedih na ribniški trg in se postavijo na prostor, ki jim ga odkažejo reditelji. (V slučaju neugodnega vremena se vrši vsa proslava v širni ribniški dekanijski cerkvi.) — Ob 9 se prenese Najsvetejše na oltar, kjer bo imel govor in sv. mašo prevz. g. škof, čemur sledi slavnostna procesija z Najsvetejšim, po kateri bo govor o posvetitvi presvetemu Srcu Jez. (g. vikar Jos. Košček), skupna posvetitev župnij, zahvalna pesem in blagoslov, na kar se med petjem »Povsod Boga« Najsvetejše, ki ga spremljajo vse zastave, prenese v cerkev. Vso slovesnost bo spremljalo ljudsko petje, za kar se vsi pevski zbori vneto pripravljajo. Ob 4 popoldne bodo po vseh župnijah slovesne litanije, na kar bodo zopet zapeli vsi zvonovi in zahvala za slavnostni dan. — Vabimo fante in može, dekleta in žene, cerkvene družbe in organi-

zacije, male otročiče iz bližine, da se verske proslave udeležijo v največjem številu. Živel Kristus Kralj! — Duhovščina ribn. dekan.

Iz zagrebške torbe.

(Zagreb.)

Zagreb se je poslovil od največjega Hrvata. Saj vemo, da se ob grobu marsikomu pove veliko besed. Mrtvemu živi niso več nevoščljivi. Tudi o monsignora dr. Buliću je bilo rečeno, da je z njim umrl moz, ki je od vseh otrok hrvaške matere imegovan z največjim imenom po vsem učenem svetu. Pa je tudi res tako. Ni samo beseda rečena iz spoštovanja do rajnega in do njih, ki žalujejo za njim, marveč lahko po pravici rečemo, da je z njim vzlet slovo eden največjih in najslavnnejših učenjakov Jugoslavije, ki je znal kamenje pripraviti do tega, da mu je govorilo velike zgodbe davnih dni, ki je kakor v življenje obudil mrtvo Dialektijanovo mesto Solin, po katerem so tudi dalmatinski mučenici spregovorili svetu pričevanje za vero Kristusovo. Velikega pokojnika so položili v grob, ki si ga je v svoji ljubljani najožji domovini, na zgodovinskih tleh dal že davno pripraviti, na katerega si je dal napis: »Franciscus peccator et indignus presbyter« (Francišek grešnik in nevreden duhovnik. Velika množica naroda, posebno inteligence, kakor tudi oblasti je prihitela, da mu izkažejo poslednjo čast. — Slovesnost v Rajhenburgu s koncertom Branimirovim je kar najlepše uspela. 350 oseb se je vzdignilo iz Zagreba na romanje v slovenski Lurd, kjer jih je pričakovala lepa množica domačinov in romarjev iz druge strani. Pa jim je tudi božje solnce sijalo tako lepo, da je moralo biti vse veselo. Zapeli so po hrvaško, pa tudi po slovensko. Kdo ne bi vzljubil slovenske Marijine pesmi, če jo le enkrat sliši! Romarji so si ogledali samostan, pohiteli so tudi na grič k Sv. Možorju, popoldne pa se je vršil ob številni udeležbi koncert, ki je s prelepo pesmijo napolnil veličastno baziliko pa tudi srca so se ogrela v lepi harmoniji.

Cerkveni rop

(Sv. Gregor)

V noči od nedelje, 29. julija, do ponedeljka se je zgodil v cerkvi pri Sv. Gregorju zloben bogoskrunski zločin. Neznani hudobnož se je menda zvečer skril v cerkev, vzel

KRIŽEV POT

(Nadaljevanje.)

Dasi je Gilbert bil v tako otožnem duševnem stanju, ko je navsezadnje ugledal zidovje in stolpe jeruzalemskega mesta, se je v njem pojavilo neko upanje in zadoščenje, kakor ga doslej še nikdar ni bil občutil: in dozdevalo se mu je, da bi našel mir in pokoj za svojo dušo, ako bi le mogel biti sam v svetlih krajih. Zaradi tega je jezdil med zadnjimi, dasi je bil odličen veljak. Ker so ga vedno spremljali mnogi mladi vitezi in oprode, ni mogel nikdar biti sam.

Solnce je zahajalo in zrl je na najsvetejše mesto na svetu, ki se je vzdigovalo pred njim proti bledemu nebu kakor prikazen. Vsa njegova duša je poletela tja in molila molitev, ki se je bil naučil v davnih časih. In v tej molitvi je slišal, kakor tiste čase, ko je bil še otrok doma na Angleškem, glas angelja varuha, ki je molil z njim — molil za dobro proti slabemu, za luč proti temi, za čisto proti nečistemu; in molitev njegovega srca je odmevala v nebesih.

Ni slišal glasov, ki so prihajali od kraljevega sprevoda, niti bahaškega ponašanja niti veselega smeha. Ni se zmenil za to, da je mladi Balduin že skoraj zaljubljen jezdil poleg kraljice ter ji spričo gore, na kateri je Kristus umrl, sladko govoril na srce in preklinjal kralja, ki le z duhovnikom ob strani

molil litanije; prav tako se ni zmešil za to, da so nekateri vitezi govorili o prenočišču, ki ga bodo dobili, mladi oprode o črnolasih judovskih deklicah, hlapeci pa o sirijskem vinu. Vsi ti mu niso bili nič, nič drugega kot seme sveta, ki jih je pod vnožjem križa delalo starodavno zlo sveta; samo on je v resnici bival in živel, in edino križ je bil čist v čisti svetlobi.

Gilbert ni bil povsem nepravičen v teh mislih, v tem sprevodu namreč, ki je zdaj jezdil od Akre, ni bilo onih pravih križarjev, ki jih je bilo izpočetka mnogo v vojski, bogatih in revnih; bogati so bili ostali v Antiohiji, siromašni pa so bedno poginili pod mečem Selđukov ali zaradi zvijač in spletk Grhov, ko so skušali prodirati dalje po suhem, mnogo jih je bilo prodanih v sužnost in niti eden izmed toliko tisočev ni došel do Jeruzalema. Med onimi štiridesetimi ali petdesetimi, ki so prvi zagledali sveto mesto, so bili samo trije v resnici resnobni; gospa Ana iz Aucha, Gilbert Warde in kralj. Toda pri kralju je vsa vera navzela neko materialno obliko in kupovanje njegovega odrešenja je izpremenilo njegovo dušo v nekak prostor duševnega oderuštva.

Gospa Ana je bila mirna, tiha in kadar jo je mladi Balduin ogovoril, ga je komaj slišala ter mu odgovorila z nekoliko besedami. Menila je, da ne bo nikdar videla Jeruzalema; nadejala se je, da bo prej umrla za kako rano ali boleznijo med potom, in v ne-

besih dovršila z njim, ki ga je bila izgubila, pot, ki jo je nastopila na zemlji. Bila je zelo verná ženska in od zelo vernih se čisto more zelo malo povedati; oni imajo samo eno misel, eno upanje in eno molitev. In to je, zdaj je ostala pri življenju vse do svetega mesta, se ni niti veselila niti pritoževala; zavedala se je, da bo morala na koncu največ pretrpeti, in je upala, da bo vse srčno prenašala zadovolje svoje umrle ljubezni. Morebiti je bila tudi najbolj resna med vsemi onimi, ki so sprejeli križ, saj ji je bilo vzeto vse pozemsko, kar je delalo njeno življenje spročno.

Med vsemi moškimi se je bil Gilbert Warde največ in najbolj hrabro bojeval in kar se tiče telesne nevarnosti in naporov, ni nikdo toliko preстал kot on. Mnogo njegovih tovarišev je padlo poleg njega in so drugi zavzeli njihova mesta; celo njegov oproda Dunstan je bil dvakrat in mali Alrik enkrat ranjen; mnogo konj je padlo pod njim, on pa je celo v veliki bitki v dolini ostal brez rane. Ko pa je zagledal sveto mesto pred seboj, je pozabil na vse, pozabil na vse nevarnosti, na mraz, pomanjkanje in utrujenost na potu, pozabil, da si je dobro in zaslužen pridobil nagrado; v mislih je imel samo mir, ki ga je občutil in ki ga je občel kot dar iz nebes.

Tisti večer, ko je bila v Balduinovi palači velika gostija, gospe Ane ni bilo zraven. In ko je francoski kralj poklical vođnika in kažipota akvitanskega, da ga predstavi je-

tam ključ od tabernaklja ter odnesel 2 tam se nahajajoča ciborija, dočim je posvečene hostije stresel v tabernakelj na tla, tabernakelj zopet zaklenil in odnesel tudi ključ, da bi tako zdrazil morebitne zasledovalce, ki bi se mudili z odpiranjem tabernaklja. Obenem je vdrl tudi v cerkveno puščico, kjer pa ni našel bogatega plena. Zlobnež je moral biti dober poznavalec dragih kovin, ker je odnesel le ciborij, ki je bil srebrn in pozlačen ter okrašen z dragimi emalji, dočim pa je drugega, ki je imel srebrno kupo, tudi odnesel, pokrov pa je pustil v tabernaklju, ker ni bil dragocen. G. svetnik Krumpetar silno skrbno čuva cerkvene posode: vse kelihе, oelo vsakdanjega, in monštrance in ciborij vedno hrani v župnišču. Zato ropar ni dobil nobenega kelih ali monštrance. Slnčaj pa je hotel, da je g. svetnik ravno to nedeljo izpraznil en ciborij. Da se ne bi služba božja zavlekla, ga je pokazal očistiti v ponedeljek, pa ga je pustil v tabernaklju, kjer ga je zlotil božjeropnik. — Zjutraj je bila takoj vsa fara pokonei. Tabernaklja niso mogli odpreti, ker ni bilo ključa, dokler niso izpilili drugega, ki je pokazal oskrnjeno božje bivaliče. Verniki so v solzah molili pred oskrnjenim Najsvetejšim. Ropar je sleer odšel s plenom, a dosegla ga bo vsaj božja pravica.

Koncert.

(Ziri.)

Tudi pri nas bomo pokazali nekaj, česar še ni videla žiravska cerkev Sv. Martina s svojimi močnimi in lepimi orglami. Priredili bodo dekanijski cerkveni koncert, pri katerem bo sodelovalo 180 pevcev. Zbor bo vodil g. Matek iz Škofje Loke, na orglah pa bo igral g. Jobst. Vabimo celo Poljansko dolino in druge sosednje župnije! Po koncertu bodo imeli udeleženci avtobusno zvezo proti Škofji Loki.

Drobne vesti.

(Trebnje pri Mokronogu.)

Zupnija je dobila novega kaplana g. Antona Smolča, doma iz Mirne peči. Cerkveni zbor ga je pozdravil s petjem. — Razine nesreče nas obiskujejo: toča je zadela več vsem veliko škodo. Banovina je razdelila koruzo. Hranilnica je brezplačno poskrbela 3000 kg umetnega gnojila. Toča je pozročila pol mili-

jona škode. — Posestnika Antona Perko je voz železniških pragov poškoval, ker se je prevrnil naaj. Bil je v smrtni nevarnosti. — Cerkevna hiša na Blečjem vrhu je dobila novo streho. — Župnija ima novega organista, ker je prejšnji odšel k vojakom.

Zahvala.

(Čemšenik.)

Stavbni odbor za popravo župne cerkve v Čemšeniku se najiskrejeje zahvaljuje vsem domačinom za opravljeno delo in pomoč pri popravi. Vse vožnje, in teh ni bilo malo, so bile zastoj. Lani jeseni pet, in letos spomladi šest tednov je vsak dan pomagalo 5 prostovoljnih delavcev. Vrli gasilci so povrh tega še postavili odre. Najlepše pa je, da niti eden posestnik ni odklekel pomoči. — Zahvaljuje se izkusemu mojstru Jakobu Urbanju iz Krašnje za dragocene nasvete in tako srečno izbrano barvo, ki še bolj povzdiguje lepoto cerkve. Zahvaljuje se tudi poklicnim delavcem, ki so lani v višini, letos pa globoko pod zemljo, tako vestno izvršili nevarno delo. Na Vel. Smarjen bo slovesna zahvala. Ker je takrat tudi žeganje in so čemšeniški štrukli zrel, vabimo sosedje in prijatelje na ogled. — Stavbni odbor.

Koncert

(Črnomelj)

V nedeljo, dne 12. avgusta bodo zapeli združeni belokranjski cerkveni pevski zbori (črnomeljski, dragatuški, metliški, podzemeljski, radoviški in semiški, okoli 110 pevki in pevcev) ob 10 v župni cerkvi v Semiču slovensko mašo za mešan zbor, deloma z orglami »Stopil bom k oltarju pod vodstvom skladatelja g. prof. Matija Tomca. — Popoldne bodo isti pevski zbori ob 15 v somiškem društvenem domu priredili koncert, na katerem bodo zapeli 19 pesmi. Nastopil bo posebej ženski in moški zbor, nato mešan zbor in proti koncu bo ženski in moški zbor zapel štiri pesmi. Koncert bo vodil g. prof. M. Tomc. — Ta prvi skupni nastop belokranjskih pevskih cerkvenih zborov ima namen ne samo pri pevcih, temveč tudi v širših vrstah belokranjskega ljudstva vzbuditi zanimanje za lepo umetno cerkevno in posvetno petje. Zato želimo, da bi bil obisk te pevске pripravite čim večji.

RADIO

PROGRAM RADIO POSTAJE LJUBLJANA

od 9. do 15. avgusta 1934.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče, 12.45 Poročila, 13. Čas. plošče, 13.30 Plošče, 22. Čas. poročila, — Četrtek, 9. avg.: 19 Nekaj zabavnega Vam bo povedal M. Kančič, 19.30 Plošče po željah, 20 Prenos iz Beograda, 22.15 Lahka glasba, Petek, 10. avgusta: 19 Begavost misli pri odraslih, 19.30 S »Spartanom« na Snšk, 20 Plošče, 20.15 Prenos iz Zagreba, 21.45 Čas. poročila, 22 Radijski orkester. — Sobota, 11. avgusta: 19 Koroska ura, 19.30 Zunanji politični pregled, 20 Radijski orkester, 21 Samospevi in kupleti, 22.15 Lahka glasba. — Nedelja, 12. avgusta: 8.15 Poročila, 8.30 Gimnastika, 9 Versko predavanje, 9.15 Prenos iz franc. ceke, 9.45 Plošče, 10 Trbovlje, 10.30 Radijski orkester, vmes harmonika, 12 Čas. plošče, 16 O konjereji, 16.30 Slov. vok. kvintet, 20 Vok. koncert, 20.30 Rad. ork., 21.30 Dva harmonikarja krožita domače, 22 Čas. poročila, lahka glasba. — Ponedeljek, 13. avgusta: 19 Prekmurje, 19.30 Zdravniška ura, 20 Samospevi, vmes citraški trio, 21 Radijski orkester, 22.15 Lahka glasba. — Torek, 14. avgusta: 19 Otrški kotiček, 19.30 V kraljestvu Blegas, 20 Radijski orkester, vmes čelo in klarinet solo, 21.30 Harmonika, 22.30 Angleške plošče. — Sreda, 15. avgusta: 8.15 Poročila, 8.30 Gimnastika, 9 Orgelski koncert, 9.30 Versko predavanje, 10 Prenos iz stolnice, 11 Radijski orkester, 12 Čas. plošče, 16 Plošče, 16.30 Kozlarska sodba v Višnji gori — zvočna igra, 20 Slovenske narodne z orkestrom, 21 Lužičko-srbske narodne pesmi, poje moški kvartet, 21.30 Operetni večer, 22.15 Lahka glasba.

*

Radio — misijonar. Nemški tednik »Katholisches Leben« poroča o številnih spreobrnjenjih, ki so se dogodila potem radnja v zadnjih štirih letih. Posebno so pogosto zahtevali bolniki na smrtni postelji katoliškega duhovnika. Postlašali so radio-predavanja; ker niso mogli priti nikamor, da bi se seznanili z naukom katoliške cerkve, morali so biti priklenjeni na posteljo, so občutili blagodejnost pravega Kristusovega nauka, ki ga razširjajo v katoliški veroučni uri radio-postaje.

ruzalemskemu kralju, ga ni bilo niti v dvorani niti v palači; čez nekaj časa je vstala tudi kraljica in odšla ter pustila oba kralja sama pri mizi.

Gilbert se je bil podal molit na Božji grob; Dunstan mu je nesel ščit; nek možak ju je peljal tja. Podal se je v veliko cerkev, ki so jo bili zgradili križarji na svetem prostoru; tu in tam so se svetile majhne lučice v temi, ne da bi je popolnoma pregnale: stromašni kristjan, ki je vodil Gilberta, je nosil bakljo v roki. Vitez je najprej dospel do temnordečega kamna, na katerem sta Nikodem in Jožef iz Arimateje mazili Gospodovo truplo; pokleknil je na svetem kraju, položil ščit in meč pred sebe ter molil, da bi ju vedno dobro rabil. Nato ga je kristjan peljal na Golgato; tam je odložil svoje orožje in obstal trepetajoč kot bi ga bilo strah; znoj mu je v kapljah stal na čelu in tih glas mu je drhtel kakor glas majhnega otroka, ko je molil na kraju, kjer je Bog dal svoje življenje za človeštvo. Pokleknil je, se z obrazom dotikal tal, prekrižal roke, in ni vedel, kaj dela. Ko je nekoliko časa tako ležal, je vstal, vzela ščit in meč, in kristjan ga je odpeljal po temi na druge kraje. Naposled ga je pripeljal do Božjega groba; tukaj je odslovil vodnika in videl Dunstana, naj tudi on odide; ampak ta ni hotel od njega.

»Tudi jaz sem se boril za križ, dasi sem samo prostak« je dejal.

»Prostak nisi,« je odgovoril Gilbert resnobno. »Pokleknj poleg mene in čuj.«

»Čul bom z vami,« je rekel Dunstan, vzela meč ter ga položil poleg Gilbertovega.

Pokleknil je en korak za svojim gospodom, na njegovi levi strani. Več kot štrideset svetilk je gorelo nad kamnom Božjega groba, okoli in okoli kamna pa je stala ograja iz kovanege železa s ključavnico iz čistega zlata.

Gilbert se je ozrl kviško in ko je pogledal skozi železno ograjo, je opazil, da je na drugi strani nekdo klečal; bila je gospa Ana, ki je v črnem plašču klečala tam; toda obraz ji je bil bled in bele roke so se oklepale železne ograje; njene žalostne oči pa so bile uprte kviško, kakor bi gledale kako prikazen, in niso videla ljudi. Gilbert je bil vesel, da je bila tam.

Tako so klečali eno uro in še eno in noben glas ni motil tišine; nobeden se ni čutil utrujenega; njih srca so bila vznešena in za nekoliko časa so popolnoma pozabili na ves svet. Zdajci se je začel glas stopinj v cerkvi, ki je utihnil v nekoliko daljavi od Božjega groba, ki takrat se ni bil obdan s zidovjem. Nobeden od klečeč trojice se ni ozrl in iznova je zavladala popolna tišina.

Kraljica Eleanor je prišla sama na Božji grob, stala tamkaj ter zrla na trojico, ne da bi se ji približala. Ko je zrla predse na sveti kraj, so ji prišli na misel njeni grehi, veliki in mali; kjer so bila njena dobra dejanja skrita v njeni duši, je vladala tema; obupala je nad odpuščanjem, saj je poznala svoj pones in vedela, da se nikdar ne vklone. Zrla je na ono tako verno žensko in deviškega vi-

teza, ki ga je tako zelo ljubila, vsak dan je grešila v svojem sreću zaradi njega in se vendar zaradi njega upirala svojim ljubavnim mislim; ni se upala stopiti naprej in poklekniti v sveti svetlobi poleg onih, ki so bili čistejšega srca. Umaknila se je nazaj in ko je bila tako daleč, da je klečeči niso mogli videti, ako bi se tja ozrl, je pokleknila poleg steber, potegnila črni pajčolan preko obraza in sklenila roke v nadi na odpuščanje in mir.

Nekoliko tolažbe je našla v temi, da je storila za pokoro za silno ljubezen svojega življenja, kakoršne ni poznala niti prej niti pozneje več, dasi si je počela slabo in stajala o sladkih grehah, da je koncem koncev vendarle storila nekaj malega dobrega in da je možak, ki je klečal tam pred njo v molitvi, z njeno pomočjo dosegel ugled. Toda ta tolažba ni bila mnogo vredna v njeni zapuščenosti, ker ga je ona podarila drugi ženski in ni nikdo drugi mogel zavzeti njegovega mesta. Molila je molitve, ki jih je znala, vendar v posebni namen; izpod pajčolana je zrla na mesto, kjer je ležal naš Gospod, vendar ni občutila ničesar; njeno srce je bilo kakor kamen; verovala je, kar je videla, ni pa našla na svetem kraju nobenega žarka vere za sebo.

Naposled je tiho vstala, se naslonila ob steber in dolgo zrla na moža, ki ga je ljubila, na ščit za akvitskim križem in na ono mesto na njem, ki ga je bila tako goreče poljubila. Z roko je segla proti sreću, kjer je zbolelo, in z bolečino se je pojavila velika čista želja, da bi se mu dobro godilo, naj se

K. B.: **Trije bratje**

4.

Vaščani so trdili, da ni varen, kdor se vleže k počitku pijan od krčmarjevega vina, češ, da je tako kislo, da ti lahko pregrize želodec, če mirno ležiš na eni strani, in se zato moraš vso noč premelavati sem in tja.

Oče mlinar pa o tem ni premišljeval, ko je v njem dozorel nov sklep. Tik božiča ga je prosil krčmar, naj mu s svojim vozom pripelje vino s kolodvora, kar je mlinar rad obljubil. Da je mogel uresničiti svoj načrt, je šel zelo pozno popoldne po vino in se je vračal šele zvečer mimo mlina. Za hipec se je doma ustavil, poklical hlapca in mu ukazal, naj prinese kladivo, češ, da se hoče sneti železni obroč na sodu in ga mora pritrditi, kajti sicer bo on kriv, če kaj vina izteče.

Hipec je takoj slusal, prinesel kladivo in odšel. Mlinar je pa toliko časa stikal okoli sedla, da se mu je posrečilo navrtati luknjico, skozi katero je potegnil iz sedla kar pol škafa vina.

»O, sosed, kaj pa počenjaš?« ga je hipoma predramil znan glas, da se je tako prestrašil, da mu je padlo kladivo na tla.

»Vidiš ga župana! Kaj pa ti plašiš tod okoli in begaš poštene ljudi? Obroč moram nazaj popraviti.«

To je vendar vino! Ali ni Primčkovovo?«

»Seveda je.«

»Pa tamle v škafu ga imaš tudi?«

Mlinar je sicer stopil pred škaf, vendar ni mogel zakriti njegove vsebine. Hlastno je župana zavrnil:

»Ne, ne, to je voda. Pravkar sem živino napajal. Pojdi no v mlin, da ti postrežem z našim dobrim moštom.«

Župan je vino dobro videl, toda nič več ni pripomnil in je šel pit mošt.

5.

Tako so vsi naši trije znanci postali pravi tatovi. Po teh svojih tatvinah so pa postali zelo nezaupni. Župan je vedno mislil, da rovarita svetlovalca skrivaj proti njemu, a svetlovalca vsak zase, da je župan njun največji nasprotnik.

Usoda je hotela, da se je prikazal v vsi sodni sluga in izročil županu poziv na sodišče. Ker pa je bilo na vabilu samo njegovo ime in je manjkala beseda »župana«, se mu je to takoj dozdevalo sumljivo, zlasti še, ker v pozivu ni bilo nič pojasnjena, za kaj gre. Župan je brž slugi povedal, da on ni nič zakrivil, a da je sam dobro videl mlinarja, ki je kradel krčmarjevo vino. Sluga je vzel polo papirja in to zapisal. Nato je odšel h krčmarju, ki je prav tako slutil, da je obdolžen tatvine, in je naznanil župana, da je kradel mlinarjevo moko. Tudi to si je sodni sluga zapisal in šel k mlinarju. Mlinar je bil prepričan, da sta ga naznanila župan in krčmar zaradi vinske tatvine. Razburil se je in naznanil slugi krčmarja, češ, da je ukradel županu kar celega prašiča. Tudi to si je sluga zapisal in odšel.

6.

Na dan razprave so se vsi znašli pred sodiščem. Kako so se pa začudili, ko jih je sodnik vprašal, ali poznajo nekega Janeza Grilca, ki trdi, da ima nekaj premoženja, s katerim bi lahko poravnal svoje dolgove.

Vsi trije so povedali, da je reven kakor cerkvena miš, in že so bili odpuščeni. Ko so prišli pred sodnijo, so se debelo pogledali. In mahoma so spoznali, kakšnega kozla so ustrelili, ker so šli drug drugega tožiti. Takoj so si medsebojno odpustili in sklenili škodo med seboj poravnati. Zadovoljno so odšli domov, kjer so se v krčmi od veselja napili.

★

Odslej so bili vsi trije največji prijatelji.

DOBRO ČTIVO

Nova knjiga: »Pravni svetovalec«, napisal dr. Gorazd Kušej, 1934 — 12 strani, vezana 80 Din. To je edina slovenska knjiga, ki razlaga vse kazenske zadeve na poljuden način, da si lahko vsakdo poišče pojasnila in tolmačenja zakonov v starih, ki jim ne ve razlage. Takega tolmača v pravnih zadevah smo Slovenci do sedaj pogrešali. Kako vsestransko knjiga obdelava te pravne zadeve, vidimo že iz vsebine, ki jo tu površno navedemo: I. del: Osebno pravo, Zaroča, Poroka, Ločitev, Varstvo, II. del: Dedno pravo, Oporoka, Dediči, Zapuščina. III. del: Stvarno pravo, Posest, Lastnina. IV. del: Pogodbe, Jamstvo. V. del: Poškodbe, Neopravičena obogatitev. VI. del: Zavarovanje, Porstvo, Poravnava, Cesija, Plačila, Pobotanje. VII. del: Trgovsko pravo, Trgovci, Trgovske družbe. VIII. del: Sodna pot, Postopek v civilnih pravnih, Izvršba, Stečaj, Poravnava. IX. del: Menica, Obseg meničnih pravic in dolžnosti. X. del: Zasebne tožbe pred kazenskim sodiščem zoper čast. XI. del: Kmetška zaščita. XII. del: Odvetništvo. Vsem, ki hočejo pojasnila v pravnih zadevah, najdejo v knjigi gotovo zanesljiv nasvet in nauk. Knjiga se naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

»Domoljub« se je boril za vse Slovence od nečeta ko danes; boril se je za naše svetinje, za vero in narodnost. Kdo se bo ta mesec boril zanj?

Toda to jih ni rešilo. Ker so drug drugega naznanili zavojo tatvine, so morali na sodnijo, kjer so dobili vsak po tri tedne zopora. Tudi v zaporu so si ostali zvesti. Skupaj so nastopili kazni in na jetniškem dvorišču so tiščali vedno glavě skupaj. Po prestani kazni so se vrnili skupaj domov.

Oče župan in oba svetovalca, vsi trije so izgubili svoja občinska častna mesta. Toda zaradi tega si niso belili glav. Odslej so veselo živeli in se obiskovali ter ostali največji prijatelji.

»Ni možato, da napadaš in žališ mrtve,« je rekel nejevoljen.

Dunstan se je pa srdito smejal.

»Kako to, da ne?« je vprašal. »Saj je bil moj oče!«

Gilbertu je omahnila roka in se mu povešala; kmalu pa jo je vnovič vzdignil in jo rahlo položil Dunstanu na ramo.

»Uhugi Dunstan!« je rekel.

Dunstan pa se je bridko nasmejal in molčal; bil je v resnici siromak; ako bi mu bil namreč mrtvi vitez dal samo desetino tistega, kar mu je šlo, bi imel dovolj zemlje, da bi bil lahko vitez.

»Tukaj ga ne moreva pustiti,« je izpregovoril Gilbert navsezadnje.

»Zakaj ne? Saj je dovolj psov tukaj.«

Dunstan je vzel čit svojega gospodarja in se obrnil od trupla svojega očeta. Gilbert pa je ostal in zrl v obraz človeka, ki mu je prizadejal toliko zlega. Spomnil se je na Faringdon in hitri udarec, ki je usmrtil njegovega očeta; spomnil se je na storfordske gozdove, kjer je sam obležal kakor mrtev. Dostikrat se mu je še sanjalo, kako je Curboil z leveco potegnil bodalo iz nožnice; občla ga je želja, da vidi, je li bilo isto kakor takrat; sklonil se je, odgnil plašč in vzel orožje v roko. Bodalo je bilo v resnici taisto, lepo delo s cizeliranim ročajem. Vzel ga je in si ga za spomin vtaknil za pas; saj je bilo nekoč tičalo tudi v njegovih prsih. Nato je potegnil mrtevca plašč čez obraz in odšel svojo pot baš ko je zavrvelo življenje po ulicah

godi ž njo, kar hoče; molče so se ji premikale ustnice, njene oči pa so mu dajale ves svet in njegovo slavo.

»Bog, dodeli, da jaz umrjem, on pa naj ostane, kar je!«

More li kdo reči, da Bog takih iskrenih molitev ne usliši, ker so jih izrekle ustnice, ki so grešile? Ako ne, potem Bog ni dober in Kristus ni umrl, da bi odrešil človeštvo.

Hči knezov, žena dveh kraljev, kakor ji je bilo usojeno, in mati dveh kraljev si je potegnula pajčolan preko obraza, da bi je v medli svetlobi nikdo ne spoznal; žalostna in zapušena je odšla od tod v jeruzalemske ulice.

Okoli polnoči je prišel duhovnik, da nalije svetilke pri grobu; klečeči trije se niso ganili; duhovnik je nekoliko časa molil in odšel. Ko pa so stražniki oznanjali zoro in so se njihovi glasovi slabotno slišali skozi vrata, je Gilbert vstal in ž njim Dunstan; odšla sta ter pustila gospo Ano, ki je še dalje klečala na svetem kraju; njene bele roke so se še vedno oklepale železne ograje in njene črne oči so bile še vedno uprte proti nebu.

Na vzhodnem nebu se je začelo svitati, vendar je bilo še vedno skoraj temno, ko sta se možaka obrnila, da bi odšla po poti, po kateri sta bila prišla. Kake tri korake od vrat se je Dunstan izpotaknil ob neko stvar, ki ni bila ne trda ne mehka; ker je bil že v marsikaterem boju, je pri tej priči vedel, kaj je bilo.

»Mrtev leži tukaj človek,« je vzkliknil in tudi Gilbert se je ustavil.

Sklonila sta se, da bi videla, kdo da je; Dunstan je tipal po truplu, se dotaknil plašča in naposled našel nekaj ostrega, bodalo, potegnjeno iz nožnice.

»Vitez je,« je rekel Dunstan, »površnik ima in mečev pas pod plaščem.«

Gilbert je pozorno zrl v obraz, da bi ga boljše razločil, in se je še globlje pripognil. Tedaj pa je planil pokonci; ko je namreč gledal mrtveca, so mu očli obstale na konci pušice, ki je tičala v mrličevem čelu, zadnji pernat del pa je ležal zlomljen pod truplom. Tudi Dunstan je pogledal in zamolkel glas se mu je izvil iz ust.

»Arnold de Curboil je!« je vzkliknil Gilbert silno začuden.

»Alrikova pušica je,« je odgovoril Dunstan, ko je pogledal konico in pobral odlomljeni konec pušice. »Prav tista pušica je, ki je obtičala v vaši čepici takrat, ko smo se na Toskanskem bojevali in ki jo je Alrik pobral in shranil. V boju je pogostokrat imel samo še njo, vendar je ni hotel izstreliti; povedal je, da jo hoče porabiti samo takrat, kadar bo moral rešiti življenje svojega gospodarja. Zdal je izvršila svoje delo; vitez, ki je bil ustreljen od zadaj, je držal v roki bodalo pod plaščem; moral je bil iti z vami vse do cerkvenih vrat, da bi vas v temi zabodel. Dobro naredil, mali Alrik!«

Dunstan je pljunil mrtvecu v obraz in ga preklinjal, tedaj pa ga je Gilbert zgrabil za vrat in porinil na stran.

RDEČA NEVARNOST

(Nadaljevanje.)

Ta boljševike nujno tirajo tudi do vedno novih in novih zaletov in popuščanj, zidan in podiranj, oblik in sredstev, zaradi česar komunistična revolucija v Rusiji prav za prav sploh še ni končana in danes menda še tudi nihče ne ve, kako bo v svoji končni obliki izgledala.

Če pregledamo dosedanje sedemnajstletno nemirno iskanje sredstev in oblik za uresničenje končnega boljševiškega cilja, se nam jasno pokažejo tri dobe njih gospodstva, namreč: doba tako zvanega »vojnega komunizma« (l. 1917—1921), doba »nove ekonomske politike« (1921—1927) in doba »nadržnega gospodarstva« (od l. 1928 dalje). Čeprav je bil končni cilj vedno isti, so bile vendarle oblike njih prizadevanj v vsaki izmed teh dob popolnoma različne, še več: ena doba je podirala, kar je prejšnja ustvarila, preklinjala, kar je prejšnja blagoslavljala, kajti vsaka je bila prepričana, da je končno našla ključ do vrat v komunistični raj, v katero so verovali boljševiki sami in ki so ga s tako gotovostjo obetali milijonom. Toda vsakemu novemu zaletu so vedno kmalu sledila večja ali manjša razočaranja. Res je, da so tudi boljševiki ustvarili marsikaj velikega in trajnega, toda danes se začenjajo vendarle že tudi sami zavedati, da se odmika pričakovani komunistični raj v vedno nedoglednejše daljave, a milijonske ruske množice pa vsak dan bolj čutijo, da so sadovi vseh dosedanjih strašnih žrtev trpki in grenki. Sicer vsaj o zgolj gospodarski strani komunistične zamisli še ni mogoče izreči zadnje besede in boljševiki sami tolažijo razočaranja množice neprestano z izgovori, da so to neizbežne »prehodne težave«, toda toliko je pa danes vsekakor že jasno, da so vsi dosedanjí napori in prizadevanja za uresničenjem komunizma prinesli neprimerno več bede in razdejanja nego sreče in blagostanja in da je upanje v komunistični raj le — strašna zabloda.

a) Doba »vojnega komunizma«

Boljševiški državni udar meseca novembra l. 1917 se je posrečil predvsem zato, ker so poprej s smotreno in nečuvno demagogijo razkrojili armado, izpodkopali prav ves ugled oblasti in obljubljali množicam takojšnje uresničenje raznih radikalnih političnih in komunističnih gesel. Ker se je bilo meščanstvo tekom poletja l. 1917 zopet precej opomoglo od prvih revolucionarnih zmed in pretresov (industrija je živahno delala, vloge v bankah so hitro naraščale itd.), v svoji kratkovidni samozavesti sploh ni jemalo preveč resno boljševiške nevarnosti, temveč je le škodljivo gledalo strastne medsebojne boje delavskih strank. Bilo je namreč prepričano, da mu bo oblast kot zrelo jabolko padla kmalu sama od sebe v naročje. Da bi se zgodilo to čim prej, je novi vladi metalo le polena pod noge s tem, da so podjetniki ustavljali tovarne, uradniki nagajali v upravi itd. Enako se tudi kmet, ki se je bil spričo inflacije prav tako že jako opomogel, novi vladi ni upiral. Boljševiki so mu bili namreč obljubovali zemljo in takojšen mir, za drugo se pa itak ni brigal. Končno pa vsaj prve čase boljševiška oblast tudi ni segala daleč izven petrograjskih in moskovskih zidov, čeprav so se delali jako samozavestne.

Boljševiki so si predstavljali izpremembo gospodarskega in družabnega reda jako preprosto in naivno. Bili so prepričani, da jim je že Marks nepobitno dokazal edino zveličavnost komunizma, obenem jim pa tudi povedal, da se bo prehod iz kapitalističnega v komunistični družabni red izvršil kar s tem, da bo proletarijat prevzel last in vodstvo podjetij iz zasebnih rok v svoje. Toda marksizem je bil velik le v kritiki kapitalizma, dočim je glede ustvarjanja novih potov in ciljev odrekel popolnoma. Izhajajoč iz brezbožne materialistične filozofije, je gledal življenje le kot gospodarski proces in njegove odmore, ni pa priznaval

ne duševnosti ter ne pravnih in naravnih zakonov. Glede na to je tudi popolnoma razumljivo, da je poizkus uresničenja takih zmotnih načel moral kmalu naleteti na najhujše ovire, s katerimi poprej v svoji trmasti in enostranski kratkovidnosti nikoli ni računal.

Vse to so poizkusili boljševiki takoj prve tedne svojega vladanja in poizkušajo še danes, čeprav ne marajo priznati pravih vzrokov. Bili so prepričani, da bo zadostovalo, če proglase za družabno last vse banke in industrijo ter jih spravijo za prvi hip pod nadzorstvo delavstva, nato pa čim prej tudi v njegovo upravo. S tem bi bila presničena diktatura proletariata in meščanstvo uničeno, ker mu bodo odvzeli gospodarski pogoji življenja, a kmet, videč dobrote komunizma, se bo pridružil kmalu sam in prostovoljno. Njemu bo hitro sledila seveda tudi vsa ostala Evropa, saj se bo svetovna vojna končala povsod z državljansko vojno, ta pa s socialno revolucijo. Gre le za to, da se hitro in radikalno do korenin uniči vse staro, da bodo shujskane množice videle, da so le boljševiki voljni takoj tudi izvesti to, kar je poprej marksistični komunizem leta in leta obljuboval.

V to svrhu je nova boljševiška vlada takoj prve dni svojega obstoja socializirala in proglasila za javno last, seveda brez vsake odškodnine dotedanjim lastnikom, vse, kar je videle, le večino veleposestniške zemlje je prepustila v užitek kmetom samim, da jih tako tem bolj zanesljivo pridobi zase. Brezplačna skupna last so postale železnice in gledališča, stanovanja in zaloge živil. Vse in povsod je bilo zastoj, davkov pa — nobenih. Seveda so bile odpravljene tudi vse plače in kakršenkoli zasluge, kar bi naj bilo pa itak nepotrebno, saj naj bi dobil vsak vse v blage iz javnih skladov, kar bi potreboval. Razen teh globokih gospodarskih ukrepov so prekrali plačevanje inozemskih dolgov, sklenili so mir, začeli objavljati tajnosti carske diplomacije, proglasili pravico podjarmljenih narodov do samoodločbe itd. Proglasili so delo za edini temelj države in državljanska ter tako odvzeli nedelavskim slojem vse državljanske pravice, s tem pa tudi možnost, da bi ogrozili njih oblast.

Kratkovidno meščanstvo je mislilo, da bo zlo-milo boljševiške ukrepe že s tem, če bo onemogočilo nadaljne obratovanje podjetij. Toda delalo je račun brez krčmarja, kajti boljševiki so kratko malo prevzeli tudi upravo vseh teh podjetij, dočim so se pri onih redkih (kakih 30%), ki so tudi po boljševiškem prevratu delala nemoteno dalje, zadovoljili za enkrat le z nadzorstvom. Ze dne 16. novembra l. 1917 so izdali tako zvani »dekret o delavskem nadzorstvu«, ki pravi v svojem prvem členu: »Za smotreno ureditev ljudskega gospodarstva v vseh obrtnih, trgovskih, kmetijskih, prometnih, združnih proizvajalnih družbah in v drugih podjetjih, ki zaposlujejo mezdne delavce ali oddajajo delo na dom, se uvaja delavsko nadzorstvo nad proizvajanjem, nad nakupom in prodajo proizvodov in surovin, nad shranjevanjem in nad denarnim gospodarstvom.« Iz tega delavskega nadzorstva se je potem tekom leta 1918 razvila socializacija vseh podjetij, to je njihov prehod iz zasebne v skupno, državno last. V vsakem podjetju so ustanovili poseben »obrtni svet«, izvoljen iz delavstva dotičnega podjetja in ta naj bi odslej vodil nadzorstvo, v socializiranih pa tudi upravo in vse nadaljnje obratovanje v imenu celokupnosti. Tako so že proti koncu l. 1917 tovarne pod vodstvom »obrtnih svetov« vnovič stekle, toda — v temo. Ker se je pa hitro izkazalo, da za obratovanje še nikakor ne zadostuje, da tečejo le stroji, temveč da je treba poskrbeti tudi za redno dobavo surovin in številnih drugih potrebščin, so ustanovili že dne 13. decembra l. 1917 še poseben »Vrhovni gospodarski svet«, ki je bil zamišljen kot vse mogočni gospodar in voditelj vsega ruskega gospodarstva. Ta naj bi poleg industrije enotno vodil tudi trgovino, promet in finance, toda ostal je omejen zgolj na vodstvo industrije, ki so jo razdelili v tri skupine. Težka industrija naj bi pripadla sovjetski zvezni republiki, lahka pa posameznim zveznim državam in samoupravam.

RAZNO

70 delavcev so nedavno odpustili v premogovniku pri Velenju. Približno toliko pa jih menda pride še na vrsto. Brez srca in brez vesti je današnji svet.

Poizkus z zavarovanjem proti brezposelnosti. S 1. julijem 1934 je v ameriški državi Wisconsin stopil v veljavo zakon o delavskem zavarovanju. Ta zakon je sprejela zakonodajna v izrednem zasedanju leta 1931 in bo važen poizkus, ki ga bodo brez dvoma z zanimanjem opazovale druge države glede njegovih učinkov, kakaj ta država je prva v vseh Združenih državah ameriških, ki ga je začela izvajati v večjem obsegu. V zakon so vključeni vsi delavci z majnimi izjemami. Izvzeti so predvsem taki, ki imajo stalno letno plačo, kakor na pr. učiteljstvo. Niso pa delodajalci prisiljeni, da pristopijo k skupnemu državnemu zavarovalniškemu skladu. Vsak posamezni lahko predloži svoj lastni načrt za zavarovanje delavcev, toda odobren mora biti od industrijske komisije. V zavarovalniški sklad proti brezposelnosti prispevajo delodajalci po dva odstotka celokupne delavske plače, dokler je rezerva za posameznega službenca manj kakor 55 dolarjev, nato pa po 5 odstotek, dokler rezerva ne doseže 75 dolarjev, kakor se prispevki ustavijo. Iz sklada ne bodo pričeli plačevati pred 1. julijem 1935, nakar bodo brezposelni delavci upravičeni 50 odstotkov svoje prejšnje plače, toda ne več kakor 10 dolarjev in ne manj kakor 5 dolarjev na teden, in sicer za 10 tednov v letu.

Vse angleške socialistične in druge delavske organizacije so odklonile predlog komunistov, da se ustanovi enotna fronta proti fašizmu.

Bančni uslužbeni so stopili v stavko po vseh večjih brazilskih mestih. Trgovski promet je bil skoraj onemogočen. Uslužbeni namreč niso zadovoljni z novim pokojninskihim zakonom.

Da poveča proizvodnjo v svojih tvornicah za orožje, je povabila sovjetska vlada vsem delavcem v teh tvornicah plače, nižela davke in jim dovolila še druge ugodnosti. Torej gre tudi ljubezen sovjetskega delavca do rdečega »raja na zemlji« — skozi žledec.

— o daljših pogajanjih je bil dosežen sporazum med delavci in vodstvom Westenove tvornice v Celju. Delavcem so plače deloma zvišali in jim zajamčili, da bodo na teden zaposljeni vsaj 32 ur. Sporazum velja do 30. novembra 1934.

Stare zapuščene rane na nogah **zanesljivo in hitro zaceli „Fitonin“** od naših zdravnikov in zdravstvenih institucij vsestransko preizkušeno sredstvo. Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 steki, 50 Din. Poučno knjižico št. 17 pošlje brezplačno »Fitonin« dr. z o. z., Zagreb 1-78. Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

Tako se bijejo po zobeh

V Mehiki preganjajo katoliško cerkev. Na vse načine jo preganjajo. Iz raznih vzrokov jo preganjajo. Tudi zato jo preganjajo, ker je njen vrhovni poglavar v Rimu, torej nekje v tujem svetu, ne doma v Mehiki.

Tako namreč pravijo in trdijo preganjavci sami. Toda ko je imel tisti rimski vrhovni poglavar svojega polnomočnega namestnika v Mehiki, domačina v domačiji, so ga vrgli čez mejo, poprej so ga pa ozmerjali z »nadležnim tujcem«.

Domovina rešena?

Kaj še! Hinavščina je sama sebe razkrinkala.

Da bi lažje izpodrinili katoliško cerkev z njenim rimskim vrhovnim poglavarjem, so si ustanovili »narodno« cerkev. Nič novega. »Narodnih« cerkva imajo precej tudi po drugih državah.

Pa če so drugod take cerkve res več ali

manj narodne, je tista mehikanska jako — nerodna! Pišejo, da se je podvrgla vodstvu pravoslavne carigradskega patriarha! Namesto v Rimu imajo sedaj tisti mehiki »pravoslavni katoličani« svojega papeža — v Carigradu! Ta »papež« v Mehiki potemtakem gotovo ni vladar — v tujini. Ako bo ta »papež« poslal svojega polnomočnega namestnika v Mehiko, ga gotovo ne bodo ozmerjali z — nadležnim tujcem ...

Torej mora biti Carigrad v Mehiki, oziroma se mora Mehika raztezati tje preko Atlantika in še dalje preko Sredozemskega morja prav do Carigrada in še malo čez. Kako da potem Rim ni v Mehiki, ko je vendar precej bliže njenim obalam ko Carigrad? Studiramo zemljevid, pa ne najdemo Carigrada v Mehiki.

Ali je zemljevid napačen, ali je — vid mehikanskih papeževih sovražnikov — napačen?!

DROBTINE

Pravda, ki je trajala več let. Med najslavnejše in najpomembnejše spomenike renesančne dobe spada grad Chambord, ki stoji ob reki Loari na Francoskem. Za ta grad se je vršila dolgoletna pravda med dvema burbonskima plemiškima rodbinama. Nedavno je sodišče razsodilo v prilog avstrijskim burbonskim plemičem, vsled česar je grad, kot posestvo sovražnih državljanov pripadel francoski državi.

Koliko so dolžni Ameriki. Zanimajo bo čitatelje, kaj evropske države Ameriki dolgujejo: Armenija dolarjev 19.019.107; Belgija 400.680.000; Češkoslovaška 167.071.023; Estonija 16.466.012; Finska 8.604.000; Francija 3 milijarde 863.650.000; Anglija 4.395.000.000; Grčija 31.516.000; Ogrska 1.908.000; Italija 2.004.900.000; Latvija 6.888.664; Litvinska 6.197.682; Poljska 206.057.000; Romunija 63.860.560; Rusija 317 milj. 933.906; Jugoslavija 61.625.000. — Skupaj dolarjev 11.598.501.461. Pač ogromne številke. Ti računai pa ne vsebujejo računua, ki ga ima plačati Združenim državam Nemčija za stroške njih okupacijske armade.

Grad viteza z železno roko. Grad Hornberg v Nemčiji, ki je bil v srednjem veku last Gotza Berlichingena, viteza z železno roko, slavnega iz kmečkih vojn, ena najznamenitejših stavb v Nemčiji, je postal žrtev strele. Požar, ki je vsled tega nastal, so sicer kmalu pogasili, vendar je napravil tej prekrasni zgodovinski stavbi velika škoda.

Električno protokoliranje. Vodenje protokola na velikih konferencah je naporno in zamudno delo. Zdaj si skušajo pomagati na ta način, da postavijo pred vsakega udeleženca mikrofon, ki s pomočjo elektromagnetizma beleži govornikove besede na posebnem traku. Na ta način ohranjen govor se pozneje s pomočjo posebnega aparata pretvori v govor, katerega stenotipistinja sproti tipka na pisalnici stroj.

Škof in plesalec. MONSEIGNEUR Dupare, nadškof Quimperški, je pred meseci, ko je bila kopalska sezija na vishku, prepovedal mladini pod pretjugo izobčenja iz Cerkev obisk plesnih dvoran in izvajanje modernih plesov. Bretagno je katoliška dežela, kjer ima duhovščina veliko vpliva. Lastniki zabaviš in godbeniki so kmalu opazili, da je dokaj zmanjšala nadpastirjeva okrožna njih zasluške. Zveza poklicnih plesalcev je naposled tožila nadškofa pri sodišču. Njen odvetnik je zahteval, da bi razveljavila oblast okrožnice in navajal odlomke iz svežega pisma v dokaz, da ne nasprotuje ples krošćanski naravnosti. Vendar se mu ni posrečilo pripraviti sodnike. Sledaj so priznali, da nima nihče pravice nadškofa ovirati pri izvrševanju nadpastirske dolžnosti. Pritožba zveze poklicnih plesalcev je bila odbita.

Ta pa ni brez sorodnikov. Neki mladi Arabec, ki študira na univerzi v Cincinnatiju, je v svojem prostem času sestel svoje sorodstvo in dognal, da ima 4500 sorodnikov. Doma je iz Ramallaha v Palestini.

Kako hitro plavajo ribe. Mnogi ljudje se čudijo trditvi, da plavajo ribe v vodi približno z isto brzino kakor leti ptice po zraku. Brzine ptic so že mnogi merili, malo pa jih je merilo brzino rib. Neki Anglec je metal za postvrni kamenje in ugotovil pri tem, da se gibljejo s hitrostjo kakih 45 km na uro. Kolikor večja je riba, toliko hitreje plava. V morju žive ribe, ki drve z brzino do 120 km na uro. Med najhitrejših riba spada som (ki je namreč sesavec).

Največja fotografija. Največja fotografija portreta na svetu sta podobni Lenina in Stalina, ki sta bili na proslavi 1. maja razstavljeni na Krasni ploščadi v Moskvi. Merita vsaka 25x8 m. Pomenita rekord v svetovni fotografiji, ki ne pozna večjih slik. Fotografiji so sestavili vsako sliko iz 600 delov.

B-ski:

Ob dvajsetletnici svetovne morije

Ko sem prišel te dni nekoga večera domov, je žena ravno odložila »Slovenca«, ki se je v lepem članku spominjal dvajsetletnice napovedi svetovne vojne. Nepričakovano mi je očitala: »Zdaj pa le povej, kaj pravzaprav misliš s tistimi papirji, ki si jih prinesel iz ruskega ujetništva! Rekel si, da so to spomini. Kakšni spomini, ko jih pa nihče čitati ne more. Še jaz ne, ki sem tvojih pisemskih čak vaju. Kaj boš torej skrivati? Koliko nerodnosti si napisal in obekodanil! Sedaj, ko je »Abraham« za tabo, daš vendar enkrat kaj bolj pomembnega od sebe!«

»Ljuba moja,« sem ugovarjal, »to so težke reči. Na svojo pisavo se že nekoliko spoznam, ampak spomin zapuščena človeka na stara leta. To je prvo zlo. In dalje: zelo rad bi povedal vse po resnici, natanjko, kakor je bilo 4 in pol leta, kar se nisva videla. Toda teji resnici so stavljeni meje. Samo pomislil! Resnica bi bila morda komu, ki je bil vojni tovariš, neprijetna. Dalje bi se vseh mojih ugotovitev najbrže ne usmili gospod državni tožitelj. In ne nazadnje bi morda kaka slička iz ruskega ujetništva tudi tebi, moja boljša polovica, razburila kri. Zato in še morda zaradi česa drugega bi bilo vsekakor bolje, da ob dvajsetletnici svetovne morije moje zapiske potlačiš v štedilnik, jaz pa — ko pride čas — svoje spomine, — kolikor jih še ostane v glavi — poneseš v grob.«

Ko sem ženki grob v misel vzel, se ji je obraz kar na ganljivo izpremenil. In je rekla: »Zaradi mene se nič ne boj. Kar je bilo, je bilo. S tistim gospodom se boš že kako pogovoril, saj več ali manj veš, kako se streže taki reči. Prehude dogodke pa bolj milostno opiši, da ne bodo preveč jezili las starim in mladim patriotom. Pozabiti pa tudi ne smeš, da mora vsak po svojih močeh prispevati k domači zgodovini. Kranjska dežela ti je med vojno plačo nakazovala, čeprav nisi poučeval. Torej že radi hvaležnosti si dolžan nekaj napisati.«

Kranjska dežela, najlepša dežela, smo vsihi prepevali v ljudski šoli, sem poudaril. »Človek mora biti še za brece hvaležen, pa naj bi bil nehvaležen za dobroto, sem dodal in nato nadaljeval:

»Če je tako, pa bodi! Začel bom s 26. julijem 1914, ko sem pred deseto sv. mašo čital mobilizacijski plakat v službenem kraju in končal bom s 15. novembrom 1918, ko sem zvečer po več ko štirih letih ruskega ujetništva

MORDA NE VEŠ

da ni nikjer toliko stoletnikov kot v Bulgariji, kjer so jih pri zadnjem štetju našeli 150, od katerih pa je samo pet samcev;

da je na Angleškem okoli 1 milijon radio komarjev, t. j. takih, ki svojih radioaparatorov niso prijavihi;

da ostanejo prstni odtisi tudi še po dveh letih vidni, seveda samo za izurjeno oko in s pomočjo instrumentov;

da je bilo lansko leto izdelanih po vsem svetu okoli 2100 filmov, od teh 510 v Ameriki, 190 na Angleškem, 145 v Nemčiji in 140 na Francoskem. Japonska pa je producirala v enem letu nič manj kot 750 filmov;

da mora imeti oni, ki hoče vstopiti v angleško policijo, najmanj 5 čevljev in 10 col velikosti ter ne sme biti nad 25 let star;

da imajo v Londonu zaposlenih na pošti 17.000 dečkov, ki raznašajo po mestu brzojavke in kateri prehodijo dnevno povprečno po 25 km vsak;

da mora pešec, kateri zaide sredi ceste med avtomobile in druga vozila, obstati na mestu. Voznik in šofer potem že ve, kaj mu je storiti;

da angleške pošte vsak dan prodajo 20 milijonov znamk in da imajo samo v Londonu 9000 avtomatov za prodajo znamk.

da je nekoč tako slavno jaltto Hohenzollern, lasi nemškega cesarja, kupila neka švedska družba, ki jo je preuredila za izletniški parnik,

da bo najdaljša zračna tekma letos 20. oktobra, ko bodo leteli iz Londona v Avstralijo. Nič manj kot 63 letal se je že priglasilo, med temi 21 ameriških, 16 angleških in 6 francoskih,

da je samo eno osminko vsake ledene gore videti na površju vode,

da Japonci s svojim dumpingom ogrožajo tudi angleško industrijo. Japonska motorna kolesa, ki jih pošiljajo v Anglijo, stanejo 8500 dinarjev, bicikliji so po 360 dinarjev in gramofoni po 210,

da so si Rusi izmislili novo propagandno sredstvo. Na aeroplanu, ki kroži nad pokrajino, imajo radio z močnim zvočnikom, katerega je slišati tudi iz višine 800 metrov,

da je najmanjši angleški denar takozvani farthing, nekako 60 par. Pri nakupu poštnih vrednot kupci tak farthing v 70 slučajih od sto pustijo ležati na poštnem okencu,

zopet vstopil v nadučiteljevo kuhinjo v Boh. Bistrici.

»Tisti dan sem ravno malega prašička zaklala.«

»In draga nam učiteljica Franja ti je pomagala in mi za večerjo še jetrea ocvrta.«

In vzel sem pero v roko. (Se nadaljuje.)

Velecenenje gospodinjst! Za vkluhanje sedja in sočivja vporablajte le originalne „WECK-ove“ kosarce z varstveno znamko

Schneider & Verovšek, trgovina z železnino v Ljubljani,
Avg. Aguola, trgovina s stekleno robo v Ljubljani,
Josip Jagodič, trgovina z železnino v Celju,
Pinter & Lenard, trgovina z železnino v Mariboru
Železnina Lotz v Mariboru in
Anton Brenčič, trgovina z železnino v Ptuju.
Zahtevajte ilustrovane cenike!

Vihar uničil zgodovinske razvaline. Že meseca aprila je po severni Italiji divjal močan vihar, ki je deloma razrušil razvaline znamenitega gradu Canossa v severni Italiji. Iz zgodovine je znano, da je leta 1077, v tem gradu delal pokoro cesar Henrik IV., po nalogu tedanjega papeža Gregorja VII. Za leta 1255 je bil grad deloma uničen, razvaline je pa leta 1878 vzela italijanska vlada v svoje varstvo.

Dogodek. Skladatelj Spontini je prišel nekoč k nekemu slavnostnemu koncertu s kopico odlikovanj na prsih. »Glej,« je dejal neki godbenik v orkestru svojemu tovarišu: »Spontini ima toliko odlikovanj, Mozart pa nobenega.« Spontini je to slišal in se obrnil k možu: »Dragi moj, Mozart jih tudi ne potrebuje.«

Rusija — zatočišče nemških zločincev. Iz Varšave poročajo, da kani podvzeti berlinska vlada diplomatske korake v Moskvi zaradi gostoljubnosti, ki jo izkazuje Rusija nemškim zločincem, zlasti takim, ki so postali morilci iz političnih razlogov ter so se po umorih policijskih organov in zasebnikov zatekli na rusko ozemlje. Nad sto zločincev, ki je izdala nemška policija za njimi tiralice, se danes skriva v Rusiji, ki jim daje vso svobodo.

Prodajam

razno manufakturno, galanterijsko blago in čevlje na knjižice Skofjeiške mestne hranilnice.

Anton Savnik — Školja Loka

Učiteljica se je trudila, da bi učencem vpla v glavo pojem o ozračju. »Kdo ve, kaj je to Prodre vse stene, ne ovira ga ne okno, ne vrata, povsod je, v celi hiši?« — »Jaz vem, jaz,« se je oglasil Mihec iz zadnje klopi, »duh po mleku, ki vzkipi.«

Zobozdravnik: »Nerodno bo z vašim zobom, ker živec zamira.«

Bolnik: »Potem pa prosim ravnajte z njim kot se ravna z umirajočim.«

Njen oče ga je ostro premeril z očmi ter spregovoril: »Torej, vi hočete mojo hčer? Ali pa znate prati, šivati, krpati, otroke pestvati, ribati, pomivati kuhati itd?«

»Ja—hm—b—ha—t—ka—toda, zakaj pa naj bi vse to znal?« »Zato, ker moja hči tega ne zna,« se je zadrži stari.

Mali oglasnik

Vsaka Jrobnost vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebnosti ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovske obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Prodajam mlin in novo zgrajeno žago na turbino s stalno vodo v lepem prometnem kraju, 1 uro od ko'odvors. Poizve se pri Iv. Pečnik. Podlog št. 8., Vel. Lašče.

Veliki začetnik brez lastnega kapitala nudimo vaskomur, posebno na deželi. Dopise z znamko za odgovor nasloviti na: Persson, Ljubljana, poštni predal 307.

Gospod proda, Pavlin Polica, p. Naklo,

Švedeni (pod) proda Petercel I. Vaše 28, p. Medvode.

Smrekovo storžje

letošnje kupujem Ponudbe na naslov: Saša Stare, Mengeš.

Gospodinja, katera je 12. julija na dražbi zastavljavnice 14 rjuh se prosi za naslov radi enskih blazin — na ogl. oddelek »Domoljubac« pod »blazinec« št. 8931.

Nudimo vam za majben donar dobra oblačila. A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Učesnik za trgovino z mešanim blagom sprejme Klopčič Minka, Moravče 32.

Preključam neresnične besede izgovorjene na trgu proti Jeri Trkov iz Hrušice. Jamnik Franciška, Hrastje.

Hrastje-Smednik. Studentje nastopijo v nedeljo 12. avg. z igro: »Sluga dveh gospodarjev« v Hrastju in na praznik 15. avg. v Smedniku. Dolgo že ni bilo igre v Hrastju in tudi v Smedniku, zato vsi na to igro, ki je že v nedeljo v Retečah vzbudila toliko smeha.

Prošnja. Reven, brezposeln oče 8 otrok, invalid, bi rad dal svojega sina študirati, a nima nikakih sredstev. Prosi dobra srca, da bi mu priskočila na pomoč, bodisi v gotovini, bodisi v živilih. Darove sprejema naše uredništvo.

»Da, da,« je dejal Anže ter kazal na mesto blizu srca: prav tu sem me je zadel sovražnikova krogla.

Miha (ki ga je nek čas gledal): In če bi te zadel v srce, bi bil mrtvec, kaj ne!

Anže je pa odkimal: »Nak,« je dejal »to bi bilo nemogoče kajti, takrat sem imel srce v hlačah.«

Ona: Kam pa si zapravil ono knjigo, v kateri je opisano, kako je mogoče živeti sto let? »On: »Mislil, da bom pustil knjigo tu na mizi, ko je tvoja mati pri nas?«

Prava uteha za živčno bolne!

Tako nenadno izpremembo v prav za prav kratkem času - že v nekaj tednih povzroči samo naše preizkušeno redilno sredstvo.

Brezplačno in poštnine prosto pošljemo vsem, ki se obrnejo na nas, obširno razpravo o tem redilnem sredstvu.

Število onih, ki so poslušali naše nasvete in se na ta način rešili svoje bolezn, je izredno veliko.

Pišite še danes na spodaj navedeni naslov:

Poštno zbiralno mesto:
Ernst Pasternack, Berlin S. O.,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 124.

Wiener Messe

(Dunajski velesejem)

2.—8. septembra 1934 (Rotunda do 9. sept.)

Semenj za luksuzne in vporabne predmete — Razstava pohištva — Mednarodna radiorazstava — Tekstilno blago — Oblike — Pletenice — Kožuhovina — Domača tekstilna industrija —

Mednarodna filmska in kino-razstava

Tehniška razstava — Zgradbe in cestne zgradbe — Iznajdbe — Pisarniške potrebnosti — Razstava zimskega sporta — Živila

Posebne razstave

Brazillje, Bogarije, Italije in Ogrske

Poljedelska in gozdarska razstava

Brez potnega vizuma! S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prehod v Avstrijo — Ogrski prehodni vizum se dobi s sejmsko izkaznico na meji — Znalno znižana vozina na jugoslovanskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, na Jadranakem morju ter v zračnem prometu — Pojasnilo vseh vrst kakor tudi sejmske izkaznice (po Din 50—) se dobe pri

WIENER MESSE A. G. DUNAJ VII

in pri častnih zastopstvih v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Dunajska cesta 31 — Z eza za tujski promet v Sloveniji („Putnik“) — Tyrševa cesta 1 Zveza za tujski promet v Sloveniji („Putnik“), podružnica hotel Miklič, nasproti glavnega kolodvora

Ali je to znamenje miru? Angleški vojaški strokovnjaki se bavijo z mislijo, da bi oborožili vsakega vojaka namesto s puško, s strojnico. Vojno ministrstvo je baje preizkusilo primerne modele in izbralo najprimernejšega. Sedanji model je skoraj tako lahek kakor puška, ki so jo nosili vojaki na rani, ima pa neprecenljivo prednost, da lahko odda vsako minuto 400 do 500 strelcev. Najprej bodo s strojnimi oborožili konjenice, potem pa ostale oddelke.

Najboljšo in najcenejšo

pšenično, rženo in koruzno moko

kakor tudi koruzo, rž, pšenico kupite pri Jos. Erzin, Ljubljana, Janežičeva 13 (Prule) Telefon 37-14 Zahtevajte ponudbo.

Zdrav človek in potenje. V poletnem času se marsikdo močno poti in če ima denar, si celo privoščiti hladilnih pijač. — Najbrž nihče ne pomisli, koliko vode pride pri potenju skozi njegovo kožo. Sila so različne te množine in v prvi vrsti odvisne od množine popitih pijač in zavžitih jedil. Da so pa količine vode gotovo zelo velike, pa dokazuje dejstvo, da zdravemu človeku tudi pozimi, ko se niti najmanj ne poti, izhlapi skozi kožo približno 1 liter vode na dan.

Proti poljubovanju rok. Varšavsko gospodinjstvo društvo je na svojem zborovanju sprejelo resolucijo, v kateri varšavske žene in matere pozivljajo vso poljsko javnost, naj se vendar odpravi ta neprimerna navada, da bi moški ob vsaki priliki poljubljali ženskam roke. Za pozdrav med moškim in žensko je dovolj, da si stisneta prijateljsko roke. Roke naj si dovoljujejo ženske poljubljati samo od svojih domačih in še to le v svojem družinskem krogu.

Za ženske poletne obleke nudimo: krásno pralno svilo boljše vrste od 15 Din naprej, delene od 10 Din, kambrike od 7-50 Din. Za moške hlače trpešno blago od 32 Din, za moške poletne obleke od 45 Din naprej, kakor tudi veliko izbire moških športnih srajc, svilenih in bambusastih golfmaj, izgovoljene damske in otroške obleke, bluze in krila vse po jako nizkih cenah.

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Naše geslo: Majhen zaslužek, a tem večji promet.